

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
СТАТИСТИКА
АГЕНТТІГІ**

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
СТАТИСТИКА АГЕНТТІГІНІҢ
2009 ЖЫЛҒЫ ҚЫЗМЕТІ
ТУРАЛЫ ЕСЕП**

АСТАНА 2010

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ СТАТИСТИКА
АГЕНТТІГІНІҢ
2009 ЖЫЛҒЫ ҚЫЗМЕТІ ТУРАЛЫ ЕСЕП**

МАЗМҰНЫ

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ СТАТИСТИКА АГЕНТТІГІ ТУРАЛЫ	5
I. СТАТИСТИКА ЖӘНЕ ҚОҒАМ.....	6
Статистикалық ақпаратты тарату және пайдаланушылардың қанағаттанушылығы.....	6
Жұртшылықпен байланыс	6
Интернет	7
Жарияланымдар	8
Пайдаланушылардың қанағаттанушылығы	8
Кәсіпорындарға статистикалық жүктемені төмендету.....	9
Жалпы мемлекеттік және ведомстволық статистикалық байқау бағдарламаларын жаңғырту	11
Ұлттық халық санағын өткізу	11
Қазақстан Республикасы Агенттіктің сапа менеджменті жүйесі	12
II. ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ СТАТИСТИКА АГЕНТТІГІНІҢ 2009-2011 ЖЫЛДАРҒА АРНАЛҒАН СТРАТЕГИЯЛЫҚ ЖОСПАРЫН ОРЫНДАУ ҚОРЫТЫНДЫЛАРЫ	13
III. СТАТИСТИКА АГЕНТТІГІНІҢ 2010-2014 ЖЫЛДАРҒА АРНАЛҒАН СТРАТЕГИЯЛЫҚ ЖОСПАРЫ.....	17
2010 жылы Қазақстан Республикасы Статистика агенттігінің қызметін жетілдіру жөніндегі жоспары	17
IV. СТАТИСТИКА САЛАЛАРЫ БОЙЫНША ОРЫНДАЛҒАН СТАТИСТИКАЛЫҚ БАЙҚАУЛАР МЕН ЖҰМЫСТАР.....	19
Ұлттық шоттар статистикасы	19
Өндіріс статистикасы	19
Қызмет көрсету статистикасы.....	20
Баға статистикасы	20
Әлеуметтік және демографиялық статистика	21
Еңбек статистикасы және үй шаруашылықтарын зерттеу.....	21
V. СТАТИСТИКА САЛАСЫНДАҒЫ НОРМАТИВТІ ҚҰҚЫҚТЫҚ БАЗАНЫ ЖЕТІЛДІРУ	23
VI. ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҮНТЫМАҚТАСТЫҚ	25
ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ СТАТИСТИКА АГЕНТТІГІНІҢ ҚҰРЫЛЫМЫ.....	28

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ СТАТИСТИКА АГЕНТТІГІ ТУРАЛЫ

Қазақстан Республикасы Статистика агенттігі Қазақстан Республикасы Үкіметінің құрамына кірмейтін, статистикалық қызмет саласындағы мемлекеттік реттеуді, сондай-ақ заңнамада көзделген шеңберде мемлекеттік статистика саласындағы салааралық үйлестіруді жүзеге асыратын Қазақстан Республикасының орталық атқарушы органы болып табылады.

РСФСР-дің құрамындағы Қазақ Автономиялық Социалистік Республикасының құрылуымен (1920 жыл 26 тамыз), Қазақ АССР-нің Үкіметі 1920 жылғы 8 қарашадағы өзінің қаулысымен «Қазақ АССР-дегі мемлекеттік статистика туралы ережені» бекітті және АССР-дің Статистикалық басқармасы құрылды. Осылайша, Қазақстанның біртұтас орталықтандырылған статистикалық органдарының құрылған күні 1920 жылғы 8 қараша деп қабылданған.

2008 жылғы 8 қарашада Қазақстанның мемлекеттік статистикасына 88 жыл толды. Тәуелсіздік жылдарында қазақстандық статистика еуропалық стандарттарға жақындады: практикада халықаралық жіктеуіштер, әдіснамалық принциптер, деректерді өңдеу мен интерпретациялау тәсілдері қолданылады. 2008 жылы халықаралық сарапшылармен өткізілген мемлекеттік статистика жүйесін екінші Жаһандық бағалау нәтижелері бойынша, Қазақстан Орталық-Азия өңіріндегі статистиканы дамыту саласында батыл қадаммен озып келеді.

Агенттік, БҰҰ-ның принциптерін басшылыққа ала отырып, барлық пайдаланушылардың барлық статистикалық ақпараттарға тең, бірыңғай қолжетімділігін қамтамасыз етеді және демократиялық қоғамның дамуына ықпал етеді, сөйтіп, шешім қабылдауда объективті және түсініктердің теріс еместігіне кепілдік береді. Біз БҰҰ ресми статистикасының он негізгі принциптерін толығымен ұстанамыз және қызметті ұйымдастыру бөлігінде халықаралық сапа стандартына сәйкестендіру жөніндегі жұмыстар жүргіземіз.

Қазіргі уақытта Статистика агенттігі саны 254 адамды құрайтын 11 департаменттен тұрады. Агенттікке 3476 адам жұмыс істейтін, 16 аумақтық статистика органдары РМК жұмыс істейді. Статистика агенттігінің жанында «Ақпараттық-есептеу орталығы» жұмыс істейді. Бұл статистикалық ақпараттарды өңдеуге және ұсынуға қажетті барлық функцияларды және қызметтерді біріктіретін өндірістік бөлімше.

I. СТАТИСТИКА ЖӘНЕ ҚОҒАМ

СТАТИСТИКАЛЫҚ АҚПАРАТТЫ ТАРАТУ ЖӘНЕ ПАЙДАЛАНУШЫЛАРДЫҢ ҚАНАФАТТАНУШЫЛЫҒЫ

Қазақстан Республикасы Статистика агенттігі статистикалық ақпараттарды тарату нысандары мен әдістерін үнемі жетілдіріп отырады, Қазақстанның әлеуметтік-экономикалық дамуы туралы объективті және сапалы ақпаратты пайдаланушылардың кең ауқымына мерзімінде ұсынуға ұмтылады.

Жұртшылықпен байланыс

2008 жылы ҚР Статистика агенттігінде баспасөз-қызметін құру сәтінен бастап жұмысының негізгі анықтауыш принциптері мыналар: масс-медия мен жұмысты үйлестіру; бұқаралық ақпарат құралдарына уақытылы статистикалық мәліметтерді ұсыну; пайдаланушылардың сұрауларына жауаптарды дайындау; коммуникативті іс-шараларды ұйымдастыру және Агенттіктің қызметін ақпараттандыру.

БАҚ қоғамға статистикалық деректерді жеткізудің ең жылдам, талап етуші және тиімді тәсілі болып табылады. Қазіргі уақытта Агенттіктің баспасөз-қызметінің БАҚ деректер қорына ең ірі халықаралық ақпараттық «Bloomberg» және «Рейтерс», 9 республикалық ақпараттық агенттік («Казинформ», «КазТаг», «Қазақстан Тудэй» және т. б.), 20 баспасөз БАҚ («Қазақстанская правда», «Время», «Литер», «Известия Қазақстан», «Экспресс К», «Астана ақшамы», «Егемен Қазақстан» және т. б. топтар кіреді. Басылымдар қатарында Агенттік қызметкерлерінің көмегімен дайындалған «Қазақстан сандарда» «Сандар және дәлелдер» атты арнайы рубрикалар шығарылады. Статистикалық ақпаратты «Хабар», «Қазақстан», «Астана», «7 канал» телевизиондық каналдар командалары бизнес жаңалықтарды дайындауда, өз репортаждарында кеңінен қолданылады.

Статистикалық ақпаратты пайдаланушылардың қолайлылығы үшін Агенттіктің барлық жаңалықтары жылдам түрде www.stat.gov.kz сайтында орналастырылады. Осы жерде пайдаланушыларға қажет баспасөз-хабарламалардың шығуын алдын-ала білу үшін, ақпаратқа жету жолдарын жеңілдететін, сонымен қатар пайдаланушылардың статистикалық сауаттылығын қалыптастыруға жағдай жасайтын күнтізбе болады.

Агенттіктің баспасөз-қызметімен БАҚ дайджестері үнемі дайындалады. Күнделікті жарияланымдардың мониторингі және теле жаңалықтардың шығу нәтижесінде Агенттіктің басшылығы және қызметкерлері өзекті ақпаратты қолайлы түрде алады.

Агенттік бірнеше рет Агенттік қызметкерлері сондай-ақ журналистер үшін оқыту семинарларын өткізу және ұйымдастыру бастамасымен шықты.

Сонымен «Баспасөз-хабарламаларын жазу негіздері» атты оқыту тренингі барысында Агенттік қызметкерлері кәсіби журналистерден БАҚ үшін хабарлама жазу ережелерін және нюанстарын үйренді. Кәсіпқойлар Агенттіктің барлық алғашқы дайындаған және таратылған баспасөз-хабарламасына талдау жасады, және бүгінгі күні баспасөз — қызметінің жұмысында ұсыныстар кеңінен қолданылады.

Жыл сайынғы Агенттікте өткізілетін ашық есік күні, 2009 жылы сол фарматта бұрынғыдай өткізілді, тек қана өзгергені жыл сайын статистикалық ақпаратты тарату жүйесі жетілдіріле отырып, Агенттіктің ақпаратты тарату түрінің тұсауы кесіліп, 2009 жылы ҚР Статистика агенттігінің сайты арқылы 2009 жылдың әлеуметтік-экономикалық даму қорытындылары бойынша журналистер үшін пресс конференция өткізілді, барлық үміткерлерге Агенттіктің статистикалық жарияланымдары басылымдар таратылды, олар жеткілікті болды, атап айтсақ, ол ЖОО, кітапханалардың, мемлекеттік органдардың өкілдері, ФЗИ және де басқа да жыл сайын осы іс-шараға қатысатын пайдаланушылар.

2009 жылдан бастап Агенттікпен Халықтың ұлттық санағына әзірлеу басталды, 2009 жылдың қаңтарынан бастап апта сайын Агенттік қызметкерлері және журналистердің қатысуымен пресс-конференциялар, брифингтер өткізілді, басты тақырыбы болып халықты осы шараға дайындау, қатысуды насихаттау, түсініктеме беру болып табылады. Азаматтардың халық санағына қатысу ережелерін, мақсатын, мәнін түсіндіретін 20 аса жарнама роликтері түсірілген, күнделікті жарнама радио, теледидар құралы арқылы БАҚ басылған плакаттар, билбордтар, жүгіртпе жолдар арқылы кейбір облыстарда азаматтарды халық санағына қатысуға үгіттейтін флэш-мобалар өткізілді, сонымен қатар еліміздің 90 аса ірі кәсіпорындармен келісушілікке қол жеткізілді (олар, АҚ «Казпочта», АҚ «Жолаушылар тасымалы», «Қазақтелеком», «Абди» компаниясы, «Фуд мастер» компаниясы, «Қарағанды кәмпиттері» және басқа ірі кәсіпорындар), олардың өнімдеріне халық санағының логотипін орналастыру туралы «Жасыл ел», Қазақстанның жастар конгресі сияқты қоғамдық ұйымдар т. б. ұқсас ұйымдар қатысты, халық санағы өтетін күн туралы хабарланған барлық ел азаматтарына СМС хабарламалары жіберілді, халық санағы бойынша оларды қызықтыратын мәселелері барлық азаматтар хабарласа алатын, олардың қолайлылығы үшін Call Centr жұмыс жасады.

Агенттіктің мамандары «ҚР әлеуметтік-экономиканың жағдайлар және демографияның үдерістерін дамытуын БАҚ-та жариялау мәселелері» атты журналистерге арналған арнайы тренингті ұйымдастырып жүргізді. Бұл тақырып 2009 жылғы Халықтың ұлттық санағын өткізумен байланысты өзекті болды. Журналистер өздері түсініп қана қоймай сонымен қатар қоғамға санақ барысындағы ақпаратты жеткізіп, жоғары қолжетімді және толық талдай білуі өте маңызды болып табылады.

Санақтың қорытындысы бойынша анықтамалықтар, жинақтар, баспасөз хабарламалары, баспасөз шығарылымдары, мақалалар және басқа статистикалық және талдамалық материалдар дайындалып, сонымен қатар халық санағының деректері айтылатын пресс-конференциялар, брифингтер өткізіледі.

Санақтың материалдары Президент Әкімшілігі және Үкімет, Республика Парламенті, Министрліктер, ведомстволар, агенттіктер, жергілікті атқарушы органдар, мемлекеттік ЖОО және кітапханалар, халықаралық ұйымдар, ҒЗИ және т. б. сияқты пайдаланушылардың кеңейтілген орталарына беріледі.

Интернет

Қазақстан Республикасы Статистика агенттігінің www.stat.gov.kz сайты статистикалық мәлеметтерді тарату көздерінің негізгісіне айналып келеді. Сайт пайдаланушыларға Қазақстан статистикасын ұсынады және Интернет жүйесінің барлық қызығушылық танытқан пайдаланушыларын өзекті статистикалық ақпаратпен қамтамасыз етеді.

Осы күні сайт қызығушылық білдіруші көптеген топтарға бағытталған. Барлық статистикалық материалдардың жиынтығы сайттың «Жарияланымдар», «Қазақстан цифрларда» бөлімінде жарияланады. Әр салалар бойынша 5 жылғы негізгі көрсеткіштер, 10 жылдан астам серпіндік қатарлар, жедел ақпарат, кестелік материалдар, әдіснамалық түсініктемелер ұсынылған. «Жарияланымдар» бөлімінде PDF форматында статистикалық жинақтар мен жарияланымдар орналастырылған. 2009 жылдан бастап сайтта Статистикалық жұмыстар жоспарына сәйкес әзірленген, 20 сала бойынша статистикалық бюллетеньдер орналастырылды.

2009 жылы «Электронды статистикалық есептілік» ақпараттық жүйесі енгізілді, ол респонденттерге электронды цифрлық қолтаңбаны қолдану арқылы статистикалық есептілікті электронды түрде табыс етуге мүмкіндік береді. Қазіргі кезде статистикалық есептілікті электронды түрде жинақтау 8 нысан бойынша жүргізілуде.

Респонденттерге ыңғайлы болуы үшін статистикалық есептілікті электронды түрде толтыруға арналған бағдарламалық қамтамасыз ету сайтта орналастырылған. Респонденттерге кезеңділігі мен табыс ету күні бойынша топтастырылған статистикалық есептілік нысандарының бланкісінің электронды түрде көшіріп алу мүмкіндігі және есептердің түрлері мен табыс ету мерзімі көрсетілген «Статистикалық күнтізбе» жүзеге асырылды.

Агенттік сайтында жыл сайын статистиканың әр салалары бойынша 35-тен 40 дейін баспасөз хабарламаларының атаулары жарияланады. 2009 жылы сайт арқылы 1460 пайдаланушы баспасөз хабарламаларын электронды таратуға жазылған.

Кез келген сайтты қолданушы өзін қызықтыратын сұрағын қоюға, «Блогтар» бөлімінде кеңестер алуға, сонымен қатар сайтта өткізілетін Интернет-конференциялар мен интерактивті сұрауларға қатысуына болады.

Сондай-ақ, осы жылы статистикалық мәліметтерге қол жетімділікті қамтамасыз ету үшін статистиканы электронды түрде таратуға көңіл бөлінген: барлық әзірленетін статистика ресми сайтта орналастырылады, сонымен бірге, Интернетке әрдайым қол жетімі бар пайдаланушыларға statistika@stat.kz электронды адресіне өтініш беру арқылы статистикалық ақпаратты электронды таратылымға жазылу мүмкіндігі қамтамасыз етілген. Пайдаланушы статистикалық ақпаратты әрдайым Статистикалық жоспарында көрсетілген жарияланымдардың шығару мерзіміне сәйкес алады. 2008 жылмен салыстырғанда 2009 жылы статистикалық материалдарды электронды таратуға жазылушылар саны 6 есеге көбейген.

Жарияланымдар

2008 жылы Статистика агенттігімен тиражы 73 100 дана 93 атаумен жарияланымдар шығарылды.

Бұдан басқа, Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрестің 2006-2010 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасын іске асыру шеңберінде, сыбайлас жемқорлық бойынша құқық бұзушылықтардан сақтандыруға бағытталған ақпарат ұсынылған «Кәсіпкерлерге сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес туралы» кітапшасы шығарылды.

Халықаралық тәжірибені есепке алумен статистикалық жарияланымдардың құрылымы мен мазмұнын жетілдіру, жалпы дизайнды және полиграфиялық атқару сапасын жақсарту бойынша тұрақты жұмыстар жүргізілуде.

2009 жылы статистикалық деректерді тарату үдерісінің шеңберінде министрліктердің және ведомстволардың 250-ден аса ресми сұратулары орындалды; жедел статистикалық ақпарат күн сайын қағаз тасушыда және электрондық түрде жіберіледі. Бұдан басқа, күн сайын пайдаланушылармен –консультациялар, ресми жарияланған статистикалық ақпараттарды электрондық түрде ұсыну жұмыстары жүргізіледі.

Пайдаланушылардың қанағаттанушылығы

2009 жылғы 4 тоқсанда Қазақстан Республикасы Статистика агенттігі (бұдан әрі — Агенттік) статистикалық ақпаратты пайдаланушылармен сауалнама өткізді. Сауалнамаға 1278 респондент қатысты. Оның 61%-дан астамы — мемлекеттік мекемелердің өкілдері, 13%-дан — бизнес-құрылым және оқу орындарының өкілдері, 12%-дан астамы — басқа санаттың өкілдері.

Пайдаланушылардың басым бөлігі жарияланатын ақпараттың көлемімен қанағаттандырылды (сұралғандардың 85,7%-ы).

Агенттіктің сайты пайдаланатын және пайдаланбайтын пайдаланушылардың саны жалпы тең бөлінді (тиісінше 51,1% және 48,9%). Сондай-ақ Агенттіктің сайтында оларға арналған қажетті ақпараттың бар болуы және жоқтығы туралы сұралғандардың бағалауы дерлік тең үлеспен берілді.

Кәсіпорындарға статистикалық жүктемені төмендету

Ақпаратты ұсыну нысаны толық қанағаттандырылды 44,4%, ал 47,1% талдамалық ақпаратты көбірек ұсынууды қажет деп санайды. Пайдаланушылардың 74%-дан астамы ресми статистикалық деректердің дұрыстығын 75% -ға қарағанда жоғары деп санайды. Оның ішінде 33,2% деректерге толық сенеді.

Пайдаланушылардың пікірі бойынша ақпаратты алудың ең тиімді әдісі деректер базасына тікелей қол жеткізу, соның ішінде, Интернет арқылы. Сауалнамаға қатысушылардың 66,2% осындай жауапты берді.

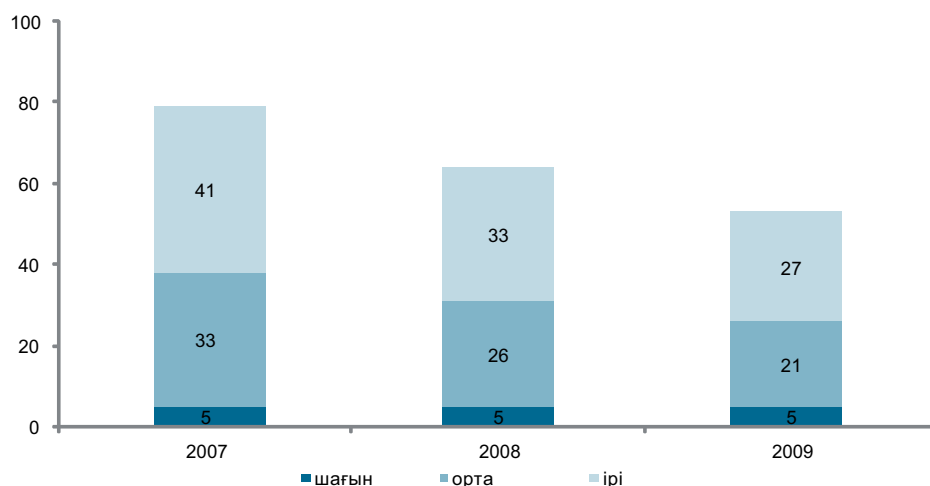
Деректерді алудың негізгі әдістері заңды және жеке тұлғалар, бағаны тіркеу, халықтан сұхбат алу және статистикалық тіркелімдерді жүргізу бойынша статистикалық нысандарды пайдалана отырып статистикалық байқауларды өткізу болып табылады. Деректерді жинаудағы негізгі проблема қолда бар әкімшілік деректерді жеткіліксіз пайдалану, пайдаланушылардың жекелеген топтары бойынша бастапқы деректерді өңдеу нысандары мен әдіснамасының күрделілігі есебінен респонденттердің жоғары жүктемесі болып табылады. Бұдан басқа, түрлі мемлекеттік органдардың осындай көрсеткіштердің жиынын қайталауы және тіркелімдік жүйелер мен ішінара байқауларды жеткіліксіз қолданбауы кездеседі.

Агенттік кәсіпорындарға жүктемені төмендету курсың дәйекті түрде жүргізеді. Есептерді қабылдау үшін «бір терезе» қызметі енгізілді, статистикалық құралдар, нысандар және статистикалық ақпараттарды жинау әдістері жетілдірілуде, түрлі мемлекеттік органдардың статистика өндірісін бірыңғай тиімді жүйеге біріктіретін статистика жөніндегі нормативтік-құқықтық базаны түзету жөнінде жұмыстар жүргізілуде, статистикалық ақпараттармен алмасу бөлігінде мемлекеттік органдармен өзара іс-қимыл кеңейтілуде. Соның нәтижесінде соңғы жылдары респонденттерге арналған жүктемені төмендетуде белгілі бір қадамдар айқындалуда.

Төменде 1-4 кестелерде 2006-2008 жылдардағы кәсіпорындарға арналған жүктемелер мониторингінің көрсеткіштері берілген.

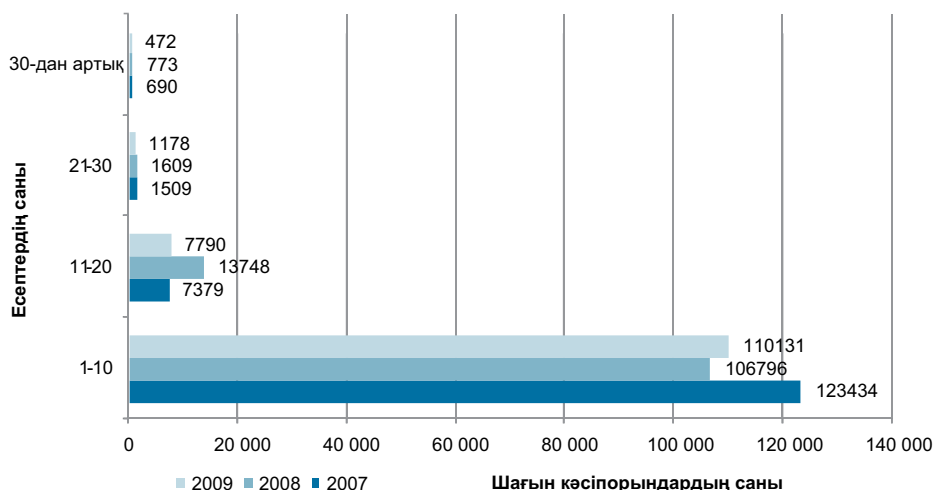
1-кестеде орташа алғанда бір жыл ішінде бір кәсіпорын ұсынған есептер санының серпіні көрсетілді. Сонымен, ірі кәсіпорындар бойынша есептердің саны 18,2 пайызға және орта кәсіпорындар бойынша 19,2 пайызға төмендеген.

1-кесте. Бір кәсіпорынның орташа бір жыл ішінде ұсынған есептерінің саны

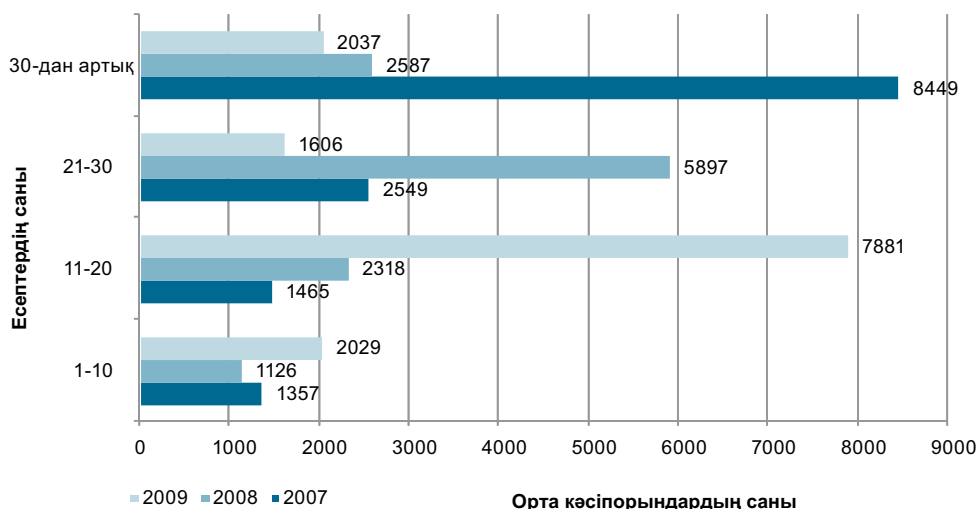

2,3,4-кестелер 2007-2009 жылдар кезеңдеріне ұсынылған есептер саны бойынша шағын кәсіпкерлік субъектілерінің, орта және ірі кәсіпорындардың бөлінуін көрсетеді.

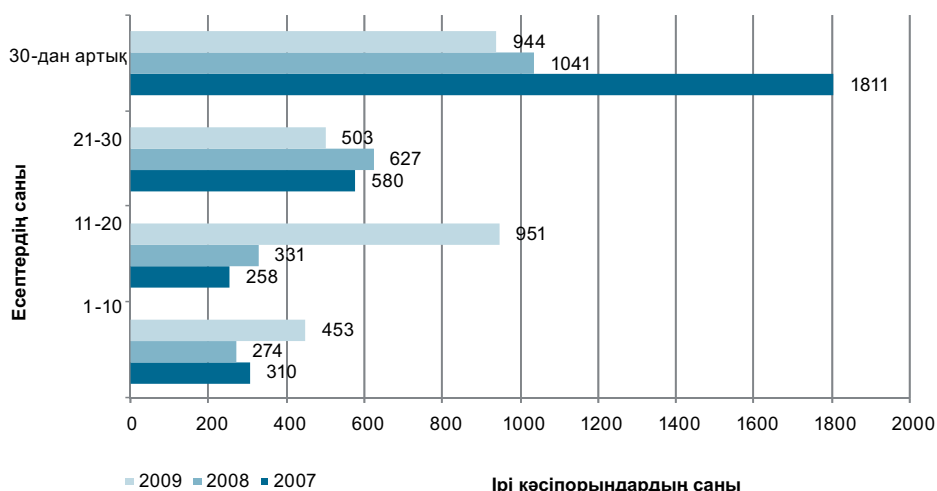
2-кесте. Шағын кәсіпкерлік субъектілерін ұсынылған есептер саны бойынша бөлу

3-кесте. Орта кәсіпорындарды ұсынылған есептер саны бойынша бөлу

4-кесте. Ірі кәсіпорындарды ұсынылған есептер саны бойынша бөлу

Жалпы мемлекеттік және ведомстволық статистикалық байқау бағдарламаларын жаңғырту

Статистика агенттігі 2009 жылы жалпы мемлекеттік және ведомстволық статистикалық байқаулар бағдарламаларын (бұдан әрі — Бағдарламалар) жаңғырту бойынша жұмыстарды жалғастырды. Жаңғыртудың негізгі мақсаты болып, Бағдарламаларды немесе олардағы көрсеткіштер санын қысқарту, жаңа ақпараттық технологияларды пайдалану арқылы респонденттерге арналған жүктемені төмендету. 2009 жылы өткізілген талдау нәтижесінде жалпы мемлекеттік нысандардың саны 170-ке дейін саны қысқартылды, кейбіреуінде деректерді жинаудың кезеңділігі өзгертілді: ай сайынғы есептіліктің орнына — тоқсандық, тоқсандықтың орнына — жылдық есептілік; 2011 жылға респонденттерге арналған жүктемені төмендету шеңберінде 6 ведомстволық статистикалық байқаулары алып тасталды.

Өткізілген жаңғыртудың нәтижесінде келесі проблемалы мәселелер шешілді: Бағдарламаларда және Бағдарламалар арасында көрсеткіштердің қайталануы, толтырудағы еңбек сыйымдылығы, қолайсыз үлкен кестелердің болуы, нұсқаулықтардың дұрыс еместігі және т. б. Бірнеше нысандар бойынша деректерді жинау кезеңділігі өзгертілді: ай сайынғы есептіліктің орнына — тоқсандық, тоқсандықтың орнына — жылдық есептілік.

Бірыңғайланған Бағдарламалары қолданылатын жіктеуіштердің және идентификаторлар бөлінісіндегі мәнді анықтауға және деректерді көпқалыпты ұсыну үшін қалыптастыруға мүмкіндік береді. Осылайша, 2009 жылы 130 жалпы мемлекеттік статистикалық байқаулар және 1 ведомстволық статистикалық байқау жаңғыртылды. Бағдарламаларды жаңғырту бойынша жүргізілген жұмыстардың тиімділігі: респонденттерге арналған жүктеменің төмендеуі; статистикалық қызметтер сапасының артуы, ақпараттың дұрыстығы; пайдаланушылардың қажеттілігін қанағаттандыру; статистикалық үдерістерді жаңғырту және автоматтандыру (жинау, өңдеу, деректерді тарату және сақтау); жаңа ақпараттық технологияларды пайдалану; барлық ақпараттық технологияларды біріктіру; уақытты және қаржылық шығындарды қысқарту болады.

Ұлттық халық санағын өткізу

«2009 жылғы Қазақстан Республикасы халқының ұлттық санағы туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2007 жылғы 28 қарашадағы № 1138 қаулысын іске асыру шегінде 2009 жылдың 25 ақпаны мен 6 наурызы аралығында халық санағы өткізілді.

2009 жылғы халық санағын ұйымдастыру және өткізу халық санағының Дүниежүзілік және 2010 жылғы тұрғын үй қоры бағдарламасының аясында ТМД — нің Статкомитеті мен Еуростаты, БҰҰ — ның ЕЭК — сы, БҰҰ — ның Статкомиссиясының және басқа халықаралық ұйымдардың ұсыныстарын есепке алумен халықаралық стандартқа сәйкес жүзеге асырылды.

Халықтың ұлттық санағын өткізу және қорытындысын алу үшін үлкен ұйымдық және әдіснамалық дайындық жұмыстары алдын-ала жүргізілді.

2009 жылдың қаңтар айында санақ қызметкерлерінің құрамын іріктеу жүзеге асырылды. Негізінен жоғары және арнайы-орта білімі бар тұлғалар, студенттер, жоғары оқу орындарының, басқаларға қарағанда мәліметті жылдам қабылдап және көбіне жылдам жұмыс істейтін ұстаздар құрамынан іріктелді. Оларды оқыту тестілеу мен тәжірибе сабағы түрінде жүргізілді.

Агенттікпен негізгі санаққа 83 362 адам тартылған болатын. Әр есепші санақ құралдарымен (бланктер, нұсқаулықтар, қойын дәптерлермен) қамтамасыз етілді, халық санағының басталуына дейін үйлерді бақылап аралап шықты және халыққа алдын-ала сұрау жүргізді. Санақ кезінде бекітілген кесте — жоспар бойынша 10 күн аралығында (25 ақпан мен 6 наурыз) халықты аралауда есепшілер тұрғындарға сауалнама жүргізді. Белгілі бір себептермен есепшіні үйіне кіргізгісі келмеген тұлғаларға (шақыру қағазы қалдырылды) әр қалада және ауылда құрылған тұрақты санақ учаскелеріне келу ұсынылды. Арнайы контингенті бар мемлекеттік органдарда: ӘМ, ІІМ, ҚМ, ТЖМ, ҰҚК, сонымен қатар СІМ шетелдердегі мекемелерінде және шалғайдағы елді мекендерде санақты өткізу жөніндегі шаралар қабылданды.

7-16 наурыз аралығында халықты есепке алудың толықтығы мен дұрыстығын тексеру мақсатында халықты бақылап аралау жүргізілді.

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2007 жылғы 28 қарашадағы №1138 қаулысымен бекітілген Қазақстан Республикасы халқының санағын өткізу іс-шаралары жоспарының 14 — тармағына сәйкес Агенттік халық санағы деректерін өңдеу бойынша жұмыстарды жүргізді.

«2009 жылғы халық санағының қысқаша қорытындылары» жинағы дайындалып 2010 жылдың басында шығаруға жоспарлануда, онда 2009 жылғы 25 ақпандағы жағдай бойынша келесі позициялармен республика халқының көрсеткіштері көрсетілген.

- аумақтар бойынша халық саны;
- жынысы бойынша халық саны;
- жас топтары бойынша халық саны;
- ұлттық құрамы бойынша халық саны;
- ана тілі бойынша халық саны;
- тілдерді меңгеру деңгейі бойынша халық саны;
- дінге сенуі бойынша халық саны;
- азаматтығы бойынша халық саны.

Барлық осы белгілер (позициялар) бойынша әр бөлімде аумақтар бөлінісінде, жынысы бойынша, елдімекен түрлері (қалалық және ауылдық халық) бойынша халықты бөлу ұсынылды.

**Қазақстан
Республикасы
Статистика агенттігінің
сапа менеджменті
жүйесі**

2008 жылы Агенттікте сапа менеджменті жүйесінің процестік-бағытталған моделін енгізудің жобасы ойдағыдай іске асырылды. Агенттіктің статистикалық қызметіндегі сапа менеджменті жүйесінің Ұлттық стандарттың ҚР СТ ИСО 9001-2001 талаптарына сәйкестігі инспекциялық бақылаудың қорытындылары бойынша сыртқы аудиторлармен 2009 жылғы желтоқсанда расталды.

Жүйені енгізудің негізгі мақсаты статистикалық өндірістің сапасын жоғарылату және статистикалық өнімді пайдаланушылардың қажеттілігін барынша қанағаттандыру болып табылады.

Жыл бойы статистикалық ақпаратты пайдаланушылардың және қызметкерлердің қанағаттанушылығына зерттеулер жүргізілді. Агенттіктің құрылымдық бөлімшелерінің қызметтерін бағалау жұмыстары өткізілді. Сауалдаманың нәтижелері бойынша шешімдер статистикалық қызметті жақсарту шараларының негізі болып табылады.

Сапаны басқару жүйесінің тиімді дамуына сертификаттаушы ұйым жоғары баға берген Агенттіктің ішкі аудиторларының жұмысы ықпал етті.

Алдағы уақытта сапа менеджменті жүйесін аумақтық органдарға енгізу жоспарлануда.

II. ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ СТАТИСТИКА АГЕНТТІГІНІҢ 2009-2011 ЖЫЛДАРҒА АРНАЛҒАН СТРАТЕГИЯЛЫҚ ЖОСПАРЫН ОРЫНДАУ ҚОРЫТЫНДЫЛАРЫ

Агенттіктің 2009-2011 жылдарға арналған Стратегиялық жоспары негізгі бөлімдер бойынша орындалды.

1. Стратегиялық бағыт. Мемлекеттік статистика жүйесін институционалды дамыту және статистикалық деректерді жеткізушілермен және пайдаланушылармен өзара іс-қимылды дамыту

1.1. Мақсат. Әкімшілік көздерді пайдалану есебінен респонденттерге арналған жүктемені азайту

1.1.1. Міндет. Стратегиялық көрсеткіштерді әзірлеу үшін мемлекеттік органдар деректерінің базаларын барынша пайдалану

Агенттік «Мемлекеттік статистика туралы» Заң жобасын (жаңа редакциясы) және «Қазақстан Республикасының кейбір заң актілеріне мемлекеттік статистика мәселелері бойынша толықтырулар мен өзгерістер енгізу туралы» ілеспелі Заң жобасын әзірледі. Заң жобалары Парламент Мәжілісіне енгізілді. ҚР Парламент Мәжілісінің пленарлық отырыстарында мақұлдағаннан кейін «Мемлекеттік статистика туралы» Заң жобасы Парламент Сенатына қарауға жолданды.

Е-үкіметті енгізу жөніндегі іс-шараларға сәйкес, мемлекеттік органдармен деректерді электронды түрде алмасуды қамтамасыз ету үшін «е-статистиканы дамыту» көзделді. Е-статистиканы дамыту шеңберінде 2009 жылы 3 ақпараттық жүйені («СЫНЫП», ЭСЕ, ӨСТ АЖ) құру жөніндегі жұмыстар жүргізілді. Қазіргі кезде мемлекеттік органдармен статистикалық ақпаратты электронды түрде алмасу Интернет-ресурс АЖ арқылы жүзеге асырылуда.

Респонденттерге түсетін жүктемені төмендету мақсатында 2009 жылы келесі жұмыстар атқарылды:

— статистикалық есептіліктің 130 нысаны жаңартылды; статистикалық есептіліктің нысандарына 129 нұсқаулық өңделді (жаңадан әзірленді); 28 әдіснамалық жұмыстар (нұсқаулық, бұйрықтар, ұсыныстар және т. б.) өңделді (жаңадан әзірленді); респонденттерден жиналатын жалпы мемлекеттік статистикалық есептіліктің 26 нысаны күшін жойды; статистикалық есептіліктен 34 қайталанатын көрсеткіштер алынып тасталды.

— «Электронды статистикалық есептілік» (ЭСЕ АЖ) ақпараттық жүйесі енгізілді. Респонденттер есептілікті электронды түрде тапсыру үшін 8 нысан бойынша ЭСЕ АЖ-ы әзірленді және барлық өңірге жіберілді. Электронды саңдық қол таңбаны пайдалану арқылы 517 респондент 8 нысан бойынша, оның ішінде 276 респондент агенттіктің порталы арқылы есеп берді.

— әкімшілік деректерге қол жеткізуді қамтамасыз ету бойынша жұмыс. «Мемлекеттік статистика туралы» Заң жобасы (жаңа редакциясы) әкімшілік көздерді пайдалану есебінен респонденттерге арналған жүктемені төмендету — стратегиялық мақсатқа қол жеткізуге мүмкіндік береді. «Қазақстан Республикасының кейбір заң актілеріне мемлекеттік статистика мәселелері бойынша толықтырулар мен өзгерістер енгізу туралы» ілеспелі Заң жобасымен 104 заң актілеріне анықтамаларды нақтылау мен мемлекеттік органдардың құзыреті мәселелері бойынша толықтырулар енгізу бөлімде өзгерістер енгізілуде.

Бұдан басқа, мемлекеттік органдардың ақпараттық жүйелерімен біріктіру бойынша жұмыстар жүргізілді. Қазіргі уақытта Агенттік пен мемлекеттік органдардың 3 ақпараттық жүйесі біріктірілді: Салық төлеуші мен салық салынатын объектілердің мемлекеттік тізілімі (РНиОН), «Заңды тұлғалар» (ГБДЮЛ) Мемлекеттік деректер қоры, Біріктірілген Салық Ақпараттық Жүйесі (БСАЖ). Алдағы уақытта мемлекеттік органдардың ақпараттық жүйелерімен бірігуін қамтамасыз ету үшін деректерді электронды түрде алмасу тәртібін келісу және Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің Салық Комитеті, Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрлігі, Байланыс және ақпараттандыру агенттігі, Қазақстан Республикасы Әділет министрлігімен ақпараттық жүйелердің өзара іс-қимылы ету туралы біріккен бұйрықтарға қол қою бойынша жұмыстар атқарылды.

1.2. Мақсат. Ресми статистика деректерінің жоғары сенімділік деңгейіне қол жеткізу

1.2.1. Міндет. Статистиканы пайдаланушыларға көрсетілетін қызмет түрлерінің тізбесін кеңейту, ақпараттық дереккөз ретінде Интернет-порталды пайдалану, электрондық түрдегі (пошта, он-лайн, жазылым) сұрауларды өңдеуді қамтамасыз ету.

2009 жылы Агенттіктің Интернет-ресурсын одан әрі дамыту жалғастырылды. Агенттіктің интернет-ресурсын пайдалану саны жылына 25 мың бірлікті құрады. Статистикалық ақпаратты орналастыру және өзекті сипат беру Статистикалық жұмыстар жоспарында бекітілген мерзімдерге және статистикалық әдіснаманы жетілдіру мүмкіндігіне сәйкес іске асырылды. 2009 жылы Агенттіктің Интернет-ресурсында 2009 жылғы 39 жарияланым; сонымен қатар 2008 жылдың барлық жарияланымдары; 749 статистикалық бюллетеньдер; 316 жедел-ақпарат; 203 баспа-хабарламасы; 14 сыныптауыш орналастырылды. Күн сайын «Жаңалықтар» бөлімі жаңартылады. «Респонденттерге» бөлімінде 25 бірлік кестелік және графиктік материалдар орналастырылды, ал статистикалық есептілік нысандары қайтадан бекітілуіне байланысты орналастырылады. Графикке сәйкес, тұрақты негізде серпінділік қатарлар, статистикалық ақпарат, графикалық материалдар мен әдіснама мемлекеттік және орыс тілдерінде жаңартылды, Қазақстан Республикасы Халқының ұлттық санағын өткізу беті орналастырылды.

Сауалдарды электронды түрде өңдеуді қамтамасыз ету үшін 2009 жылы Бірыңғай Электронды Құжат айналым Жүйесі (БЭҚАЖ) арқылы пайдаланушылардың ресми сауалдарының 1302-не жауап, Агенттіктің Интернет-ресурсының «Сұрақтар-жауаптар» бөлімінде респонденттер мен пайдаланушылардың әртүрлі сұрақтарына 552 жауап, Агенттіктің электронды жәшігіне 2009 жылғы шілдеден бастап жіберілген сұрақтарға 140 жауап қайтарылды, мемлекеттік органдарға 2230 электронды кесте жіберілді, халықаралық ұйымдарға электронды түрде 140 сұраныс өңделді және жіберілді, соның ішінде 105 сауалнама толтырылды, респонденттерге арналған ЭСЕ АЖ бағдарламалық қамтамасыз етуді (БҚ), ЭСЕ АЖ БҚ-ның жаңартулары, сонымен қатар, электронды статистикалық есептілікті қабылдау үшін электронды сандық қол таңбаны пайдалану арқылы ЭСЕ АЖ — дан респонденттермен экспортталған деректердің жіберілуін қамтамасыз ету бойынша Интернет-ресурсымен біріктіру орындалды.

Электронды статистикалық деректерді таратуға жазылушылардың санын арттыру үшін агенттіктің баспа-хабарламасында он-лайн жазылу әзірленді және оған 1388 жазылушылар жазылды. Бір жыл ішінде 934 жаңа жазылушылар тіркелді және осының негізінде электронды таратылымға жазылушылардың деректер қоры қалыптастырылды. Агенттіктің Интернет-ресурсы арқылы электронды таратылым жүйесін қалыптастыру жұмыстары жүргізілуде.

2. Стратегиялық бағыт. Статистикалық инфрақұрылым мен әдіснаманы дамыту

2.1. Мақсат. Мемлекеттік органдар дамуының нысаналы көрсеткіштерінің статистикалық мониторинг жүйесін енгізумен қоса, көрсеткіштерді әзірлеу мен статистикалық көрсеткіштер жүйесін үнемі дамыту, сонымен қатар бәсекелестікке қабілеттілік көрсеткіштерімен қамтамасыз ету.

2.1.1. Міндет. Статистикалық көрсеткіштер әзірлемелерінің әдіснамасын жаңғырту және дамыту, жаңа статистикалық көрсеткіштер енгізу.

2009 жылы 7 жаңа статистикалық зерттеулер енгізілді, түрлі тақырыптар бойынша 8 талдамалық зерттеу өткізілді.

Нысандарды электронды түрде өңдеу жөніндегі жұмыстардың шеңберінде 2009 жылы нысандарды электронды түрде өңдеу және 31 есеп беру нысандары бойынша деректер енгізу жүргізілді. ЭСЕ АЖ Қазақстанның барлық өңірлерінде енгізілді, 57 жұмыс станцияларында ЭСЕ АЖ орнатылды. Үш негізгі орталықтарда өңірлік мамандар арналған көшпелі оқыту семинары ұйымдастырылды.

Есептіліктің ведомстволық нысандарын жаңарту мақсатында статистикалық есептіліктің ведомстволық нысандарын келешекте оңтайландыру үшін оларды талдау жөніндегі жұмыстар жүргізілді. Агенттіктің салалық департаменттері мен басқа мемлекеттік органдармен 81 ведомстволық статистикалық байқау нысандарының ішінен 48 нысан қолданылады. 33 ведомстволық байқау нысандарын әкімшілік есепке аудару жөніндегі жұмыстары жүргізілуде. Нәтижесінде 6 статистикалық нысан күшін жоюға жатқызылады және 2011 жылдан бастап әкімшілік есепке ауыстырылады.

2.2. Мақсат. Халықтың жалпы санын сипаттайтын көрсеткіштердің ауқымды тізбесін нақтылау, оның қалалық және ауылдық мекендерге бөлінуіне, жынысы мен жасына қарай, отбасы жағдайына, ұлтына, тіл білуіне, білім деңгейіне, сонымен қатар, үй шаруашылықтарының санына, табыс көздеріне, жұмыспен қамтылуына және тұрмыс жағдайы мен республиканың тұрғын үй қоры ахуалына қарай нақтылау.

2.2.1. Міндет. Халықтың ұлттық санағын өткізу

2009 жылғы 25 ақпан мен 6 наурыз аралығындағы кезеңде 2009 жылғы Қазақстан Республикасы халқының ұлттық санағы өткізілді. Санақтың қорытындылары бойынша ҚР Президенті Н. Ә. Назарбаевпен ҚР Парламентінің төртінші шақырылымының III сессиясының ашылуында жарияланған «2009 жылғы ҚР халық санағының алдын ала қорытындылары» атты баяндама дайындалды. Қазіргі кезде 2010-2011 жылдар ішінде жарияланатын халық санағының деректерін өңдеу жүргізілуде.

2.3. Мақсат. Нысандарды жеңілдету және деректер өңдеудің қазіргі заманғы тәсілдерін енгізу есебінен респонденттер жүктемесін төмендету

2.3.1. Міндет. Нысандарды жаңғырту және қазіргі заманғы ақпараттық технологияларды енгізу

Келесі бағыттар бойынша жұмыстар жүргізілді:

— *Нысандарды электронды түрде өңдеу.*

Нысандарды электронды түрде өңдеу үшін Қазақстанның барлық өңірлерінде АСЕ АЖ енгізілді. Деректерді енгізу 31 есептілік беру нысан бойынша жүргізіледі: 11 айлық, 10 тоқсандық, 10 жылдық кезеңділіктері. Жүктемені төмендету үшін нысандар облыстар бойынша бөлінді. Респонденттер есептілікті электронды түрде тапсыруы үшін 8 нысан бойынша АСЕ АЖ қосымшасы әзірленіп, барлық өңірлерге жіберілді.

— *4 біріктірілген ақпараттық кіші жүйелерді әзірлеу.*

Іс-шаралар шеңберінде келесі ақпараттық кіші жүйелерді әзірлеу және енгізу жөніндегі жұмыстар жүргізілді:

- 1) «Біріңғай Интернет-портал арқылы ҚРСА мен оның аумақтық органдарының ақпараттық және талдамалық ақпараттарын тарату» ақпараттық жүйесі;
- 2) «Бастапқы статистикалық ақпарат қоймасы» ақпараттық жүйесі (дайындық жұмыстары жүргізілді);
- 3) «СЫНЫП» Ақпараттық жүйесі — статистикалық өндірісте қолданылатын сыныптауыштар мен анықтамалықтарды жүргізуге арналған;
- 4) «Электронды статистикалық есептілік» (ЭСЕ АЖ) ақпараттық жүйесі — Қазақстанның барлық өңірлерінде енгізілді.

— *Тіркелімдік жүйелер*

Сонымен қатар, Агенттік келесі тіркелімдік жүйелерді дамыту жөніндегі дайындық жұмыстарды жүргізді:

- 1) «Халық тіркелімі» ақпараттық жүйесі;
- 2) «Әлеуметтік статистика тіркелімі» ақпараттық жүйесі;
- 3) Ауыл шаруашылығы тіркелімдерін жүргізу жөніндегі ақпараттық жүйе;
- 4) Мемлекеттік статистикалық тіркелім.

3. Стратегиялық бағыт. Кадрлық әлеуетті және халықаралық ынтымақтастықты дамыту

3.1.1. Мақсат. Ресми статистика деректерінің жоғары сенімділік деңгейіне қол жеткізу, статистикалық ақпаратты пайдаланушылардың сауаттылығын көтеру және қызметкерлер біліктілігінің жоғары деңгейін арттыру есебінен статистиканың дамуын қамтамасыз ету

3.1.1. Міндет. Статистикалық әдіснаманы және деректерді өңдеу мен талдаудың қазіргі заманғы тәсілдерін пайдалануға үнемі оқыту жүйесін құру

2009 жылы Агенттік қызметкерлерінің біліктілік деңгейін арттыру міндетінің шеңберінде 2142 адам оқытылды, оның ішінде 756 — Агенттіктің қызметкерлері және 1386- аумақтық статистика органдарының қызметкерлері.

Бастапқы статистикалық деректердің сапасын арттыру үшін респонденттерді оқыту жүргізілді. Бір жыл ішінде аумақтық статистика органдарымен 56 101 респондент оқытылды.

2009 жылы Агенттікпен статистикалық ақпараттың пайдаланушыларды оқыту жүргізілді. Бір жыл ішінде Агенттік деңгейінде 1000 пайдаланушы және статистика облыстық департаменттері деңгейінде 2000 пайдаланушы оқытылды. Халықаралық бизнес академиясында оқыту семинарлары жүргізілді. Пайдаланушылардың топтары бойынша мемлекеттік органдар, ғылыми-зерттеу институттары, ұлттық холдингтер, мүдделі коммерциялық құрылымдар өкілдерін оқыту жүргізілді.

Халықаралық семинарларда статистиканың негізгі салалары бойынша жыл сайынғы қатысу шеңберінде 2009 жылы Агенттіктің 64 қызметкерлері статистика мәселелері бойынша 53 халықаралық семинарға қатысты. 2009 жылы Агенттік 3 халықаралық семинар өткізді:

— Азия және Тынық мұхит үшін Экономикалық және әлеуметтік комиссиясының және БҰҰ Еуропалық Экономикалық комиссиясының шектеулі мүмкіндікті тұлғалар бойынша интервьюерлерге арналған семинар тренинг (31 тамыз-4 қыркүйек 2009 жылы, Алматы);

— Азия және Тынық мұхит үшін Экономикалық және әлеуметтік комиссиясының және БҰҰ Еуропалық Экономикалық комиссиясының Мыңжылдық даму мақсаты көрсеткіштерінің дезагрегациясы туралы халықаралық семинар (5-8 қазан 2009 жылы, Астана);

— Азия және Тынық мұхит үшін Экономикалық және әлеуметтік комиссиясының және БҰҰ Еуропалық Экономикалық комиссиясының статистикалық ақпараттарды тарату туралы халықаралық семинар (23-25 қараша 2009 жылы, Астана).

2009 жылға арналған

Қазақстан Республикасы Статистика агенттігінің қаржыландыруы

(мың теңге)

Бағдарлама	Атауы	2009 жылғы нақтыланған жоспары
001	Статистикалық қызмет саласында және салааралық үйлестіруде мемлекеттік статистиканы реттеу жөніндегі қызмет көрсетулер	3 777 070
002	Статистикалық деректерді жинау және өңдеу жөніндегі қызмет көрсетулер	1 200 128
003	Мемлекеттік статистика органдарының ақпараттық жүйесін құру	61 060
004	Мемлекеттік статистика саласындағы қолданбалы ғылыми зерттеулер	61 673
006	Ұлттық санақ өткізу	3 256 950
009	Статистикалық деректерді тарату жөніндегі қызмет көрсетулер	114 055
	Барлығы	8 470 936

III. СТАТИСТИКА АГЕНТТІГІНІҢ 2010-2014 ЖЫЛДАРҒА АРНАЛҒАН СТРАТЕГИЯЛЫҚ ЖОСПАРЫ

2010 жылы Қазақстан Республикасы Статистика агенттігінің қызметін жетілдіру жөніндегі жоспары

Қазақстан Республикасы Статистика агенттігінің 2010-2014 жылдарға арналған Стратегиялық жоспарына сәйкес келесі стратегиялық бағыттар көзделген:

1. Статистикалық әдіснаманы және статистикалық құралды жетілдіру;
2. Респонденттермен жұмысты жетілдіру;
3. Статистикалық ақпаратты пайдаланушылармен жұмысты жетілдіру;
4. Мемлекеттік статистика органдары жүйесінің тиімділігін арттыру;
5. Статистикалық қызмет саласында халықаралық тәжірибені алу.

Агенттіктің 2010-2014 жылдарға арналған Стратегиялық жоспарын орындау шеңберінде келесі іс-шараларды іске асыру 2010 жылға жоспарланды:

- ҚР «Мемлекеттік статистика туралы» Заңын қабылдау. Заңды қабылдау стратегиялық мақсатқа қол жеткізуге — әкімшілік көздерді пайдалану есебінен респонденттерге арналған жүктемені азайтуға мүмкіндік береді (ҚМ, ҰБ, ККМ, АШМ, ИСМ, ЕХӘҚМ-мемлекеттік органдардың статистикалық деректерін қалыптастырудағы пайдалану мүмкіндігі).
- Респонденттерге түсетін есепті жүктемені статистикалық нысандардағы бастапқы статистикалық деректер санын 2% азайту есебінен төмендету, бір жаппай зерттеуді өткізудің іріктемелі әдісіне ауыстыру;
- Мемлекеттік органдардың 5 қолданыстағы ақпараттық жүйелерімен өзара іс-қимылды қамтамасыз ету, Статистика агенттігінің бір ақпараттық кіші жүйесін енгізу, Мемлекеттік органдармен е-статистика шеңберінде деректерді электронды алмасу;
- Агенттіктің Интернет-ресурстары арқылы статистикалық ақпаратты таратуды Агенттігінің интернет ресурстарында статистикалық ақпаратты пайдаланушылардың өтініштері санын ұлғайту есебінен кем деген 120 мың бірлікке дейінгі деңгейге кеңейту;
- 3 жаңа статистикалық байқау енгізу;
- 5 талдамалық зерттеу өткізу;
- 53 статистикалық нысандарды электрондық түрде қабылдау бойынша бағдарламалық қамтамасыз етуді енгізу және қолдау;
- кемінде 40 жаңа статистикалық көрсеткіштерді енгізу;
- ведомстволық статистикалық байқаулардың 10 статистикалық нысандарын қайтадан қарау, жалпымемлекеттік статистикалық байқаулардың 70 нысанын қайтадан қарау;
- Халықтың ұлттық санағының қорытындылары бойынша статистикалық жинақтардың 16 сериясын шығару;
- Халық тіркелімін әзірлеу, 3 статистикалық тіркелімдерді жүргізу және көкейтесті ету;
- Шетелдік статистикалық әріптестермен озық тәжірибе алмасу, соның ішінде Қазақстан Республикасында 1 халықаралық семинар өткізу, Статистиканың саласындағы қызметкерлердің 50 халықаралық семинарға қатысуы.

Қазақстан Республикасы Статистика агенттігінің 2010-2012 жылдарға арналған бюджеттік шығыстардың жиыны

(мың теңге)

	Атауы	2010 жыл	2011 жыл	2012 жыл
001	Статистикалық қызмет саласында және салааралық үйлестіруде мемлекеттік статистиканы реттеу жөніндегі қызмет көрсетулер	4 167 078	5 105 232	5 582 810
002	Статистикалық деректерді жинау және өңдеу жөніндегі қызмет көрсетулер	1 200 128	1 200 128	1 200 128
004	Мемлекеттік статистика саласындағы қолданбалы ғылыми зерттеулер	18 792	18 792	18 792
006	Ұлттық санақ өткізу	21 045		
007	Қазақстан Республикасы Статистика агенттігінің ғимараттарын, үй-жайлары мен құрылыстарын күрделі жөндеу	27 391	27 200	27 200
008	Қазақстан Республикасы Статистика агенттігін материалдық-техникалық жарақтандыру	13 713	29 025	29 025
009	Статистикалық деректерді тарату жөніндегі қызмет көрсетулер	118 033	127 476	137 674
	Барлығы	5 566 180	6 507 853	6 995 629

IV. СТАТИСТИКА САЛАЛАРЫ БОЙЫНША ОРЫНДАЛҒАН СТАТИСТИКАЛЫҚ БАЙҚАУЛАР МЕН ЖҰМЫСТАР

ҰЛТТЫҚ ШОТТАР СТАТИСТИКАСЫ

Экономиканың дағымдағы дамуының жедел бағалауына алу үшін ауыл шаруашылығы, өнеркәсіп, құрылыс, сауда, көлік және байланыс негізгі салалары бойынша шығарылымдардың нақты көлем индекстерінің өзгеруіне негізделетін қысқа мерзімді экономикалық индикатор есептеулері ай сайын жүргізілді. Деректер ай сайынғы «Қазақстан Республикасының әлеуметтік — экономикалық дамуы» журналында жарияланды. Сондай-ақ, «Әлеуметтік — экономикалық көрсеткіштердің жедел мониторингін жүргізудің тәртібі туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2009 жылғы 3 ақпандағы № 105 қаулысына сәйкес деректер Қазақстан Республикасы Экономика және бюджеттік жоспарлау Министрлігі үшін құрылған жедел мониторинг жүйесіне орналастырылды.

Нақтыланған тоқсандық деректерге негізделген Жалпы ішкі өнімнің (ЖІӨ) жылдық жедел бағалауын алу мақсатында табыстар әдісімен ЖІӨ есептеулері бойынша жұмыс жүргізілді. Нақтылаулардың тоқсандық циклі ЖІӨ бағалауларының толықтығын ұлғайту және сапасын жақсарту үшін қосымша деректерді ескеруге мүмкіндік береді.

Үй шаруашылықтарына қызмет көрсететін коммерциялық емес ұйымдарды (ҮШҚККЕҰ) бір жолғы зерттеу өткізілді. Бұл байқауды өткізу нәтижесінде ҮШҚККЕҰ секторы бойынша ұлттық шоттарды қалыптастыруға мүмкіндік беретін ҮШҚККЕҰ-дың өндірістік — қаржылық қызметі туралы егжей-тегжейлі деректер алынды.

Ұлттық шоттар жүйесінің құрылуын жетілдіру үшін статистикалық есептіліктің салалық нысандарын жаңғырту бойынша жұмыс жүргізілді. Мұның нәтижесінде кәсіпорындардың қаржылық активтері мен пассивтерінің шоттары бойынша қаржылық ағымдардың көрсеткіштері қаржылық емес корпорациялардың секторы бойынша қаржылық шоттың сапалы көрсеткіштерін қалыптастыруға мүмкіндік береді. Туризмнің қосалқы шоттары сапасының жақсаруы туризм түрлері мен туристер санаты бөлінісінде келушілердің туристік өнімдерге шығыстары туралы неғұрлым толық ақпарат алудың, сондай-ақ ішкі туризм келушілерінің мәдениет саласындағы қызмет көрсетулерге шығыстар көрсеткішін жетілдірудің арқасында мүмкін болады.

ӨНДІРІС СТАТИСТИКАСЫ

Дағдарысқа қарсы шараларды іске асыруды ақпараттық қамтамасыз ету үшін айлық статистикалық бақылау: «Кәсіпорынның қаржы-шаруашылық қызметінің негізгі көрсеткіштері», сонымен бірге жаңа статистикалық көрсеткіш «Мемлекеттік сатып алулар және ұлттық компаниялардың сатып алулары бойынша жөнелтілген өнімнің көлемі» енгізілді.

Ай сайын кен өндіру және өңдеу өнеркәсібінің ірі өнеркәсіптік кәсіпорындарының қазақстандық қамту бойынша мониторингі өткізіледі. Қаржы-шаруашылық қызметінің негізгі көрсеткіштері, сондай-ақ ірі және орта кәсіпорындар қызметкерлерінің жалақысы бойынша қарыздар туралы мәліметті қамтамасыз ететін жаңа айлық бюллетень әзірленіп жариялануда.

Өндірістік қуаттарды пайдалану туралы статистикалық ақпаратты қалыптастыру үшін «Өндірістік қуаттылықтар теңгерімі» атты статистикалық байқау қайта қарастырылып енгізілді.

Энергетика статистикасы бойынша жаңа көрсеткіштерді енгізу мақсатында жұмсалған отынның энергетикалық құрамы бойынша кәсіпорындарды ішінара зерттеу өткізілді. Зерттеу нәтижесінде табиғи отынды шартты отынға айналдырудың отандық коэффициенттері алынды.

ҚЫЗМЕТ КӨРСЕТУ СТАТИСТИКАСЫ

2009 жылы телекоммуникация, сауда саласында жұмыс істейтін жеке кәсіпкерлерге тиесілі инфрақұрылым, электронды сауда және төлем карточкалары бойынша сауда көлемі, ЖІӨ энергия сыйымдылығы деңгейі, өздігінен ұйымдастырылған туризм қызметтерінің көлемі дамуының жаңа деңгейін сипаттайтын 30 көрсеткіш енгізілді.

Мемлекеттік жіктеуішті дамыту жүйесі шегінде, 2010 жылы жаңа редакциядан экономикалық қызмет түрлерінің жалпы жіктеуші және Экономикалық қызмет түрлері бойынша өнімдер жіктеушісі ведомстволық жіктеуіштер қайта қарастырылған:

СҚТТСН — сауда қызметінің түрлері бойынша тауарлардың статистикалық номенклатурасы;

ҚСЖ — қызмет көрсету статистикалық жіктеушісі (көлік, байланыс және қызмет көрсету статистикасы бойынша);

ТҚҚСН — туризм саласындағы қызмет және қызмет көрсету түрлерінің статистикалық номенклатурасы.

Респонденттерге түсетін жүктемені төмендетуді қамтамасыз ететін статистикалық деректерді жинаудың жаңа әдіснамасына көшу жүзеге асырылды.

Ғылым және инновация, ақпараттық-коммуникациялық технологиялар, коммерциялық қызмет көрсетулер, көлік және байланыс, отын-энергетикалық баланс, ресурстар және пайдалану баланстарының статистикасы бойынша әдістемелік ережелер әзірленген және қайта қаралды.

Әкімшілік көздерден деректерді пайдалану және халықаралық тәжірибені есепке ала отырып, көлік статистикасын жетілдіру мақсатында, 2009 жылы Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрлігімен бірігіп статистикалық тіркелімдер мен автокөлік құралдары базасы атрибуттарының бірдейлігін қамтамасыз ету бойынша жұмыстар жүргізіледі. Осы жұмыс көлік статистикасы бойынша іріктеп зерттеуді өткізу үшін автокөлік құралдары тіркелімін құруға мүмкіндік береді.

Қызмет көрсету статистикасы бойынша 2009 жылы 5 жаңа зерттеу жүргізілді. Туристік ағымдардың неғұрлым толық көлемін қалыптастыру мақсатында өз бетінше ұйымдастырылған туризм саласында қосымша зерттеу өткізілді. Респонденттерге түсетін жүктемені төмендету және Бүкіләлемдік Туристік Ұйымның ұсынымдарына сәйкес Туризмнің қосалқы шоттарының көрсеткіштерін әзірлеу үшін әуежайларда, теміржол вокзалдарында, демалыс орындарында туристерді іріктен зерттеу сауалнамасы әзірленген. Кәсіпорындардың қысқа мерзімді статистикасы бойынша халықаралық стандарттарды енгізу шеңберінде сауда кәсіпорындарының қызметі бойынша жаңа зерттеу жүргізілді. Қадағаланбайтын экономика саласында көрсеткіштердің сапасын жоғарылату мақсатында сауда қызметін жүзеге асыратын дара кәсіпкерлерді бір жолғы зерттеу жүргізілген. Тауар нарықтарының жағдайы туралы ақпараттарды қалыптастыру үшін құрылыс материалдары нарығының барлық субъектілеріне статистикалық зерттеу жүргізілген.

БАҒА СТАТИСТИКАСЫ

2009 жылы Статистикалық жоспарға сәйкес ай сайынғы 21, тоқсандық 2, жартыжылдық 3 және жылдық негізде бір статистикалық байқау орындалды.

Жыл бойы балық аулау және аквадақыл өнімдері және қызметтерінің бағаларына жаңа байқауды статистикалық тәжірибеге енгізу бойынша жұмыстар жүзеге асырылды. «Балық аулау және аквадақыл өнімдері және қызметтері бағаларының индексын құру әдістемесі» әзірленді, оның негізіне «Өндірушілер бағаларының индексі бойынша жетекшіліктің: теория және тәжірибе» (МОТ, МВФ, ОЭСР, ЕВРОСТАТ, ООН, Бүкіләлемдік банк шығарған), республиканың экономика және байқалатын экономикалық қызмет түрінің ерекшеліктері ескеріліп, икемделген стандарттар мен ұсыныстары қойылған. 1-ӨБ (балық) мемлекеттік статистикалық

есеп нысаны және оны толтыру бойынша нұсқаулық бекітілді, байқауға болжалған базалық кәсіпорындардың тізімі анықталды, бастапқы деректерді алу және өңдеу технологиясы талқыланды, қолданушылар үшін шығарылатын кестелер және жарияланымдардың макеттері дайындалды.

ӘЛЕУМЕТТІК ЖӘНЕ ДЕМОГРАФИЯЛЫҚ СТАТИСТИКА

2009 жылы әлеуметтік және демографиялық статистика бойынша 18 байқау орындалды, 42 статистикалық бюллетень шығарылды. 6 салалық статистикалық жинақ шығарылды.

Білім статистикасы бойынша 20-дан астам көрсеткіштер енгізілген, оның көп бөлігі компьютермен жабдықталғандығын, интерактивтік жабдықтың бар екендігін, оқу орындарының техникалық жағдайын сипаттайды;

Сондай-ақ ҚР «Білім туралы» Заңындағы өзгерістерге сәйкес, жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім статистикасы нысандарына жаңа көрсеткіштер енгізуге көп көңіл бөлінді; атап айтқанда, кәсіпорындардың, мен халықтың қаражаты есебінен жоғары оқу орындарындағы білім қызметтерін сатып алу-ды көрсететін көрсеткіштер кеңейтілді; жынысы мен жас топтамаларына қарай бөлінген профессорлық-оқытушылық сапалы құрамын бейнелейтін көрсеткіштер енгізілді;

2010-2014 жылдарға арналған Жастар саясатының мемлекеттік бағдарламасын іске асыру мақсатында «ҚР жастарының әлеуметтік-демографиялық жағдайын талдау» талдамалық жұмысы өткізілді, сонымен қатар Қазақстан Республикасында гендерлік теңдік Стратегиясын жүзеге асыру шегінде «ҚР гендерлік теңдіктің дамуын талдау» талдамалық жазбасындағы гендерлік көрсеткіштерді кеңейтуге ерекше назар аударылды. 2009 жыл бойы келесі талдамалық жұмыстар өткізілді: «1999-2008 жылдардағы Қазақстан Республикасы халқының табиғи қозғалысы туралы талдау», «Қазақстан Республикасындағы балалардың әлеуметтік-демографиялық жағдайын талдау», «Қазақстан Республикасындағы көші-қон процестерінің ағымдағы есебін талдау», «Қазақстан Республикасындағы неке жағдайын талдау», «Қазақстан Республикасындағы тууды талдау», «Қазақстан Республикасындағы гендерлік теңдіктің дамуын талдау»

Бұдан басқа, Орталық Азия мемлекеттерінің статистикалық әлеуетін ұлғайту бойынша StatCapCA (БҰҰ-ның ЕЭК, ЭСКАТО) жобасына қатысу қабылданды, қатысушы мемлекеттерде мүгедектер статистикасының құрылуына қолдау көрсетуге көп көңіл бөлінеді.

Статистикалық жұмыстардың 2009 жылға арналған жоспары шегінде мүгедектік статистикасы бойынша іріктеме пилоттық зерттеу Ақмола, Шығыс Қазақстан, Батыс Қазақстан облыстарында және Алматы қаласында өткізілді. Жоғарыда көрсетілген зерттеудің негізгі мақсаты мүгедектік бойынша халықаралық сұрақнаманы саралау болып табылады.

ЕҢБЕК СТАТИСТИКАСЫ ЖӘНЕ ҮЙ ШАРУАШЫЛЫҚТАРЫН ЗЕРТТЕУ

Еңбек статистикасы бойынша дағдарыс жағдайындағы еңбек нарығындағы ахуалды жедел көрсету үшін «Еңбек бойынша есеп» 1-Е нысанына 1-қосымша» ай сайынғы есептілік нысаны әзірленді және енгізілді. Алынған деректердің нәтижелері бойынша қызметкерлердің қозғалысы (жұмысқа қабылданғандар және шыққандар саны туралы), толық емес жұмыс күні немесе қысқартылған жұмыс аптасы режимінде жұмыс істейтіндер саны, сондай-ақ жалақы сақтауынсыз немесе ішінара еңбекақы төленетін демалыста жүргендер туралы ақпарат қалыптастырылады. Бұдан басқа, алынған деректер негізінде жасырын жұмыссыздық деңгейіне ай сайын баға жүргізіледі.

2009 жылғы Статистикалық жұмыстар жоспарын жүзеге асыру шегінде екі пилоттық жоба бойынша жұмыс жүргізілді. Олар: бейресми жұмыспен қамтылған халық және еңбек құны индексін есептеу бойынша көрсеткіштерін кеңейту бөлігінде, қолданыстағы міндеттерді пысықтауға арналған тапсырмалар әзірленген.

Тұрмыс деңгейі статистикасы бойынша 2009 жылдан бастап бір тоқсанда 3000-нан 12 000-ға дейінгі үй шаруашылықтарын тұрмыс деңгейі бойынша іріктеме зерттеуге көшіру жүзеге асырылды. Зерттелетін үй шаруашылықтарының кеңейтілген жүйесіне көшу өңірлер деңгейіндегі тоқсандық деректердің көрнектілігін қамтамасыз етеді.

2009 жылы бірлескен экономикалық зерттеулер бағдарламасы шегінде Қазақстан Республикасы Үкіметі мен Дүниежүзілік банкі арасындағы келісім негізінде «Кедейлікті бағалау» жобасындағы жұмыс аяқталды. Жобаны жүзеге асыру нәтижесінде «Тұрмыс деңгейі. Кедейлік жағдайы мен себептері. Өл-ауқатты бағалау» U-003 Сауалнамасы әзірленді. Сауалнаманы жаңарту барысында көші-қон, жұмыспен қамтылу, тұрғын үй жағдайы және тұрақсыз экономика жағдайында халықтың өл-ауқатын субъективті бағалауға қатысты қосымша сұрақтар топтамасы енгізілген болатын. Жүргізілген зерттеу деректері бойынша «Тұрмыс деңгейі. Кедейлік жағдайы мен себептері. Өл-ауқатты бағалау» статистикалық бюллетень және «2009 жылғы халықтың тұрмыс деңгейінің субъективті бағасы» баспасөз хабарламасы басып шығарылды.

Тұрмыс деңгейі бойынша үй шаруашылықтарын іріктеме зерттеу жүргізу әдіснамасын жаңарту және қайта қарау шегінде 2010 жылға бірлескен экономикалық зерттеулер бағдарламасына Агенттіктің өтінімін енгізу бойынша Қазақстан Республикасы Экономика және бюджеттік жоспарлау министрлігімен жұмыс жүргізілді. Үй шаруашылығының жаңа іріктемесін құру және зерттеудің негізгі құралдарын қайта қарау бойынша Агенттік өтініш білдірген іс-шараға қолдау көрсетілді және 2009-2010 жылдары жүзеге асырылатын жоспарланған, басым жобалар тізбесіне енгізілді.

V. СТАТИСТИКА САЛАСЫНДАҒЫ НОРМАТИВТІ ҚҰҚЫҚТЫҚ БАЗАНЫ ЖЕТІЛДІРУ

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2009 жылғы 18 ақпандағы № 184 қаулысымен бекітілген Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2009 жылға арналған Заң жобалық жұмыстар жоспарына сәйкес Қазақстан Республикасы Статистика агенттігімен «Мемлекеттік статистика туралы» (жаңа редакциясы) және «Қазақстан Республикасының кейбір заң актілеріне мемлекеттік статистика мәселелері бойынша толықтырулар мен өзгерістер енгізу туралы» Заң жобалары әзірленді және Қазақстан Республикасы Парламентінде пысықталуда.

Заң жобасы келесі мақсаттарды көздейді:

Бірінші мақсат — статистикалық және статистикалық емес қызметтердің ара жігін ажырату. Статистикалық қызметті Статистикалық жұмыстар жоспарының шегінде уәкілетті орган мен мемлекеттік органдар және ҚР Ұлттық Банкі жүзеге асырылады. Статистикалық емес қызметті стратегиялық, реттеуші, іске асырушылық немесе бақылау функцияларын іске асыру аясында мемлекеттік органдар жүзеге асырылады. Яғни осы функциялар аясында әкімшілік дереккөздер жинайтын кезкелген деректер — әкімшілік деректер болып табылады. Бұл барлық әкімшілік дереккөздердің әкімшілік деректеріне қол жеткізуді және респонденттердің есепті жүктемесін төмендетуді қамтамасыз ету үшін жасалады. Сонымен бірқатар міндеттер шешімін табады:

- статистикалық нысандардан әкімшілік дереккөздер жинайтын көрсеткіштерді алып тастау есебімен респонденттердің жүктемесі азайтылады, бұл, тиісінше, статистикалық нысандар санының қысқаруына әкеледі;
- барлық мемлекеттік органдарының барлық есептілігі реттеледі. Мемлекеттік статистика саласындағы біріңғай мемлекеттік саясатты қамтамасыз ету мақсатында әкімшілік дереккөздер жинайтын барлық нысандар мемлекеттік статистика саласындағы уәкілетті органға келісуден өткізіледі;
- статистика сапасы артады;
- деректерді енгізу және өңдеу тездетіледі;
- деректердің электрондық қорына қол жеткізу есебінен өндірістің қағазсыз технологиясы енгізіледі.

Екінші мақсат — Біріккен Ұлттар Ұйымының ресми статистиканың негізін қалаушы ұстанымдарына сәйкес ресми статистиканың ұстанымдарын орнықтыру. Сонымен заң халықаралық талаптарға сәйкес келтіріледі.

Үшінші мақсат — бастапқы статистикалық деректердің құпиялылығы мен қорғалуына кепілдікті орнықтыру, бұл статистика органдарына деген сенімді арттыру арқылы статистикалық деректердің сапасын жоғарлатуға мүмкіндік береді. Сонымен, заң жобасымен бастапқы статистикалық деректердің тек статистикалық мақсатта (статистикалық ақпаратты түзу үшін) пайдаланатындығы анықталды.

Төртінші мақсат — статистикалық қызметті айқын реттеу: статистикалық әдіснаманы жоспарлау мен қалыптастырудан бастап статистикалық ақпаратты таратуға дейінгі статистикалық қызметтің барлық кезеңдері қарастырылады;

Бесінші мақсат — бастапқы статистикалық деректерді қалыптастыру бойынша респонденттердің қызметіне араласуға тыйым салу, бұл неғұрлым анық деректерді алуға мемлекеттік билік органдарының араласуын шектеуге мүмкіндік береді.

Алтынша мақсат — мемлекеттік статистика органдар жүйесіне кіретін барлық органдардың қызметкерлеріне бастапқы статистикалық деректерді жойғаны, заңсыз жариялағаны, таратқаны сатқаны үшін дербес тұлғалық жауапкершілікті белгілеу.

Мемлекеттік статистика мәселелері бойынша заңға ілеспелі түзетулер статистикалық байқауларды жүргізетін мемлекеттік статистика саласында өкілетті орган, мемлекеттік органдар мен Ұлттық Банктің тиімді қызметімен қамтамасыз етуіне бағытталған.

VI. ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ЫНТЫМАҚТАСТЫҚ

Агенттік екіжақты және көпжақты түрде көптеген статистикалық ұйымдармен (БҰҰ Статистикалық Комиссиясы, БҰҰ Еуропалық Экономикалық Комиссиясы, Экономикалық ынтымақтастық және даму ұйымы, Еуростат, Түркия халықаралық ынтымақтастық ұйымы, ТМД статистикалық комитеті және басқалар) және ұлттық статистикалық офистермен (Норвегия, Канада, Италия, Германия және басқалар) ынтымақтасады.

2009 жылы Қазақстан Азия және Тынық мұхит үшін Экономикалық және әлеуметтік комиссиясының Статистика комитеті бюросына 2011 жылғы дейін төраға орынбасары, БҰҰ Орталық Азия және Өзірбайжан үшін арнайы бағдарламасының статистика саласындағы жұмыс тобының 2012 жылға дейін төрағасы, сонымен қатар ТМД статистика қызметтері басшыларының Кеңесіне тең төраға ретінде сайланды.

Норвегия, Германиямен өзара тиімді әріптестік жалғасуда. Қазақстан Азия және Тынық мұхит үшін Экономикалық және әлеуметтік комиссиясының экономикалық статистиканы жетілдіру жөніндегі жұмыс тобының құрамына кірді, Вашингтондық еңбекке қабілетсіздік туралы жұмыс тобының құрамында пилотты ел болып табылады.

2009 жылы Қазақстан Оттавада (Канада) өткен жоғары деңгейдегі «Экономикалық тенденциялардың уақтылы бағалануы» атты кездесуге қатысты.

Жапониямен бірігіп, Азия және Тынық мұхит үшін Экономикалық және әлеуметтік комиссиясының министрлер деңгейіндегі 65-сессиясына статистика саласындағы ынтымақтастық жөніндегі резолюция жобасына тең автор болды.

Халықаралық семинарлар мен конференциялар. 2009 жыл ішінде Агенттіктің орталық аппараты мен территориялық құрылымдарынан 64 қызметкер 53 халықаралық шараға қатысты, соның ішінде:

- БҰҰ Статистикалық комиссиясының және Еуропалық Статистиктер Конференциясының статистикалық ақпаратты тарату және байланыс бойынша жұмыс тобының кеңесі, Польша, 2009ж. 13-15 мамыр;
- Корей Республикасының халықаралық ынтымақтастық агенттігінің және Статистикалық тренинг институттың практикалық курсы, Корея, 2009ж. 25 мамыр және 4 маусым аралығы;
- Экономикалық ынтымақтастық ұйымы мен Иран Статистикалық орталығының «геоақпараттық жүйе» атты оқыту семинары, Иран, 2009ж. 19-22 сәуірі;
- «Кедендік басқару және статистика» эксперттік тобының Ресей мен Беларусьтегі 2009ж. маусым-қарашадағы жиындары;
- Азия және Тынық мұхит елдерінің экономикалық статистиканы дамыту жөніндегі аймақтық іс-әрекет жоспарын дамыту туралы халықаралық семинар, Иран, 2009ж. 17-20 мамыр;
- ХВҚ Веналық Институтының мемлекеттік қаржы статистикасы жөніндегі курстары, Австрия, 2009ж. 16-27 ақпан;
- орман өнімдері статистикасы бойынша БҰҰ Еуропалық Экономикалық комиссиясының және Азық-түлік және ауылшаруашылық ұйымының ғылыми-практикалық семинары, Ресей, 2009ж. ақпаны;

- жас ғалымдардың «Ғылым және Технологияға инновация арқылы» атты кездесуі, Қытай, 2009ж. 1-15 қыркүйек;
- Азия және Тынық мұхит үшін Экономикалық және әлеуметтік комиссиясының Статистика комитетінің отырысы, Тайланд, 2009ж. 4-6 ақпан;
- ТМД елдері статистика қызметтері басшыларының кеңесінің отырысы, Ресей, 2009ж. 23-24 қараша;
- БҰҰ Статистикалық Комиссиясының отырысы, АҚШ, 2009ж. 20-27 ақпаны.

2009 жылы 3 халықаралық семинар өткізілді. Олар:

- Азия және Тынық мұхит үшін Экономикалық және әлеуметтік комиссиясының және БҰҰ Еуропалық Экономикалық комиссиясының шектеулі мүмкіндікті тұлғалар бойынша интервьюерлерге арналған семинар тренинг (31 тамыз-4 қыркүйек 2009 жылы, Алматы);
- Азия және Тынық мұхит үшін Экономикалық және әлеуметтік комиссиясының және БҰҰ Еуропалық Экономикалық комиссиясының Мыңжылдық даму мақсаты көрсеткіштерінің дезагрегациясы туралы халықаралық семинар (5-8 қазан 2009 жылы, Астана);
- Азия және Тынық мұхит үшін Экономикалық және әлеуметтік комиссиясының және БҰҰ Еуропалық Экономикалық комиссиясының статистикалық ақпараттарды тарату туралы халықаралық семинар (23-25 қараша 2009 жылы, Астана).

Шетелдік эксперттерді қабылдау. Агенттікте шетелдік азаматтардың 11 қабылдануы болды, соның ішінде:

- Қазақстандағы Польша Республикасының төтенше және өкілетті елшісі Павел Чеплакпен ынтымақтастық мәселесі бойынша кездесу;
- АҚШ Висконсин Университетінің зерттеушісі Мишель Гуйлломен балалар өлімі статистикасы жөніндегі кездесу;
- Норвегия Статистикасының IT-эксперті Ханс Лангваның ресурс-қолдану кестесі бойынша миссиясы;
- Еуростат-эксперті Пьер Арденидің ЖІӨ-нің автоматизациясы бойынша жоба барысында миссиясы;
- БҰҰ Тұрғын халық қорының-эксперті Аура-Александрескудің халық санағы бойынша миссиясы;
- Норвегия-эксперті Вибеке Нильсен мен Лив Симпсонның ынтымақтастық мәселесі және ресурс-қолдану кестесі бойынша миссиясы;
- Германия-эксперті Людвиг Уаллахердің қызмет көрсету саласы статистикасы бойынша миссиясы;
- Азиялық Даму Банкімен Қазақстандағы әлеуметтік-экономикалық жағдай бойынша кездесу.

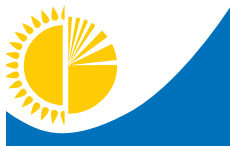
Халықаралық ұйымдарды ақпараттармен қамтамасыз ету. 2009 жылы Агенттік халықаралық ұйымдар мен шетелдік институттарға 140 сауалды қарастырып, бағыттады. Олар:

- БҰҰ-ның тауар және даму бойынша конференциясының АКТ-ды

- кәсіпорындардың қолдануы бойынша ақпарат;
- ЮНЕСКО-ның Статистика институты — тіл игеру бойынша ақпарат;
 - ТМД Статистикалық Комитеті — барлық салалар бойынша ақпарат;
 - БҰҰ өндірістік даму бойынша ұйымының (ЮНИДО) — 2007 жыл үшін өндірістік статистика саласы бойынша сауалнамасы;
 - Халықаралық Валюта Қоры — өндіріс, еңбек, баға статистикасы бойынша айлық, кварталдық ақпарат;
 - БҰҰ Статистикалық бөлімі — айлық статистикалық бюллетень, демографиялық жылнама, СИОДН (JODI) шеңберіндегі мұнай саласындағы ақпарат;
 - Халықаралық еңбек ұйымы — 2008 жыл бойынша еңбек статистикасы жылнамасына сауалнама;
 - Халықаралық энергетикалық ұйым — кварталдық баға, сыртқы сауда бойынша ақпарат;
 - Электробайланыс жөніндегі Халықаралық одақ– 2008 жыл үй шаруашылықтармен АКТ-ны қолдану туралы жылнама;
 - Әлемдік туристік ұйым (ЮНВТО) — 2008 жыл бойынша туризм статистикасы бойынша жылнама сауалнамасы.

Сонымен қатар, Канада, Дания, Норвегия, Халықаралық Энергетикалық Агенттік және Халықаралық Еңбек Ұйымынан еңбек статистикасы, үй шаруашылықтары, САТІ телефон зерттеулері, сонымен қатар тренинг центр бойынша методологиялық мәліметтер алынды.

Халықаралық келісімдер. 2009 жылы өзара түсіністік жөніндегі меморандумдарға қол қою бойынша Еуростат, Корей Статистикасы, Литва Статистикасымен өзара жұмыстар жүргізілді. Қазіргі уақытта келісімдер жобалары контрагенттерге келісімге бағытталған.

**АГЕНТСТВО
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
ПО СТАТИСТИКЕ**

**ОТЧЕТ О ДЕЯТЕЛЬНОСТИ
АГЕНТСТВА
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
ПО СТАТИСТИКЕ
В 2009 ГОДУ**

АСТАНА 2010

**ОТЧЕТ О ДЕЯТЕЛЬНОСТИ
АГЕНТСТВА РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
ПО СТАТИСТИКЕ В 2009 ГОДУ**

СОДЕРЖАНИЕ

ОБ АГЕНТСТВЕ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН ПО СТАТИСТИКЕ	5
I. СТАТИСТИКА И ОБЩЕСТВО.....	6
Распространение статистической информации и удовлетворенность пользователей	6
Связь с общественностью.....	6
Интернет	7
Публикации	8
Удовлетворенность пользователей	8
Снижение статистической нагрузки на предприятия	9
Модернизация программ общегосударственных и ведомственных статистических наблюдений.....	11
Проведение Национальной переписи населения	11
Система менеджмента качества Агентства Республики Казахстан по статистике	12
II. ИТОГИ ВЫПОЛНЕНИЯ СТРАТЕГИЧЕСКОГО ПЛАНА АГЕНТСТВА РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН ПО СТАТИСТИКЕ НА 2009-2011 ГОДЫ.....	13
III. СТРАТЕГИЧЕСКИЙ ПЛАН АГЕНТСТВА РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН ПО СТАТИСТИКЕ НА 2010-2014 ГОДЫ	17
Планы по совершенствованию деятельности Агентства Республики Казахстан по статистике в 2010 году	17
IV. ВЫПОЛНЕННЫЕ СТАТИСТИЧЕСКИЕ НАБЛЮДЕНИЯ И РАБОТЫ ПО ОТРАСЛЯМ СТАТИСТИКИ	19
Статистика национальных счетов	19
Статистика производства	19
Статистика услуг	20
Статистика цен	20
Социальная и демографическая статистика.....	21
Статистика труда и обследования домашних хозяйств.....	21
V. СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОЙ БАЗЫ В СФЕРЕ СТАТИСТИКИ	23
VI. МЕЖДУНАРОДНОЕ СОТРУДНИЧЕСТВО	25
СТРУКТУРА АГЕНТСТВА РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН ПО СТАТИСТИКЕ.....	28

ОБ АГЕНТСТВЕ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН ПО СТАТИСТИКЕ

Агентство Республики Казахстан по статистике является центральным исполнительным органом Республики Казахстан, не входящим в состав Правительства Республики Казахстан, осуществляющим государственное регулирование в области статистической деятельности, а также в пределах, предусмотренных законодательством, межотраслевую координацию в сфере государственной статистики.

С образованием (26 августа 1920 года) Казахской Автономной Социалистической Республики в составе РСФСР, Правительство Казахской АССР своим постановлением от 8 ноября 1920 года утвердило «Положение о государственной статистике в Казахской АССР» и образовало Статистическое управление АССР. Таким образом, датой образования единых централизованных статистических органов Казахстана принято считать 8 ноября 1920 года.

8 ноября 2009 года исполнилось 89 лет государственной статистике Казахстана. За годы независимости казахстанская статистика приблизилась к европейским стандартам: на практике используются международные классификаторы, методологические принципы, способы обработки и интерпретации данных. По результатам второй Глобальной оценки системы государственной статистики, проведенной в 2008 году международными экспертами, Казахстан уверенно лидирует в сфере развития статистики в Центрально-азиатском регионе.

Агентство, руководствуясь принципами ООН, обеспечивает равный, единовременный доступ ко всей статистической информации всем пользователям и способствует развитию демократического общества, тем самым гарантируя объективность и непредвзятость в принятии решения. Нами полностью обеспечивается десять основных принципов официальной статистики ООН и проводится работа по соответствию международным стандартам качества в части организации деятельности.

В настоящее время Агентство по статистике состоит из 11 департаментов, численность составляет 254 человек. Агентству подчиняются 16 территориальных департаментов статистики, где работает 3476 человек. При Агентстве по статистике функционирует также РГП «Информационно-вычислительный центр». Это производственное подразделение, объединяющее все функции и виды деятельности, необходимые для обработки и представления статистической информации.

I. СТАТИСТИКА И ОБЩЕСТВО

РАСПРОСТРАНЕНИЕ СТАТИСТИЧЕСКОЙ ИНФОРМАЦИИ И УДОВЛЕТВОРЕННОСТЬ ПОЛЬЗОВАТЕЛЕЙ

Агентство по статистике постоянно совершенствует формы и методы распространения статистической информации, стремится своевременно предоставлять широкому кругу пользователей объективную и качественную информацию о социально-экономическом развитии Казахстана.

Связь с общественностью

С момента создания в 2008 году пресс-службы Агентства РК по статистике определяющими принципами в ее работе стали: координирование работы с медиа; своевременное предоставление статистических сведений средствам массовой информации; подготовка ответов на запросы пользователей; организация коммуникативных мероприятий и информационное освещение деятельности Агентства.

Средства массовой информации являются самым оперативным, востребованным и эффективным способом донесения статистической информации до общественности. В настоящее время в базу данных СМИ пресс-службы Агентства входят крупнейшие международные информационные группы «Bloomberg» и «Рейтерс», 9 республиканских информационных агентств («Казинформ», «КазТаг», «Казахстан Тудэй» и др.), 20 печатных СМИ («Казахстанская правда», «Время», «Литер», «Известия Казахстан», «Экспресс К», «Астана акшамы», «Егемен Казахстан» и др.). В ряде изданий периодически выходят специальные рубрики, помощь в подготовке которых оказывают специалисты Агентства: «Казахстан в цифрах», «Цифры и факты». Статистическую информацию широко используют в своих репортажах, подготовке бизнес-новостей команды телевизионных каналов «Хабар», «Казахстан», «Астана», «7 канал».

Для удобства пользователей статистической информацией все новости Агентства оперативно размещаются на сайте www.stat.gov.kz. Здесь же находится календарь, из которого пользователи могут заблаговременно узнать о выходе нужного им пресс-релиза, что облегчает доступ к информации, а также способствуют формированию статистической грамотности пользователей.

Пресс-службой Агентства регулярно готовятся дайджесты СМИ. В результате ежедневного мониторинга публикаций и выхода теленовостей сотрудники и руководство Агентства оперативно получают актуальную информацию в удобной форме.

Агентство неоднократно выступало с инициативой организации и проведения обучающих семинаров, как для сотрудников Агентства, так и для журналистов.

Так, в ходе обучающего тренинга «Основы написания пресс-релизов» сотрудники Агентства обучались у профессиональных журналистов правилам и нюансам написания сообщения для СМИ. Профессионалы провели анализ всех ранее подготовленных и распространенных пресс-релизов Агентства, и предоставленные рекомендации широко используются в сегодняшней работе пресс-службы.

Ежегодно Агентство проводит День открытых дверей для всех пользователей статистической информацией. Все желающие могут познакомиться с деятельностью Агентства, ежегодно презентуются новшества в системе распространения статистической информации, всем желающим предоставляются статистические публикации. Постоянные участники данного мероприятия это государственные органы, НИИ, ВУЗы, библиотеки, коммерческие организации.

С начала 2009 года Агентством была осуществлена подготовка к Национальной переписи населения. С января 2009 года еженедельно были проведены пресс-конференции, брифинги с участием журналистов и сотрудников Агентства, темой которых являлись подготовка населения к данному мероприятию, агитация участия в нем, разъяснения. Было снято более 20 рекламных роликов разъясняющих суть, цели и правила участия в переписи населения граждан, реклама ежедневно проводилась посредством радио, телевидения, печатных СМИ, плакатов, билбордов, бегущей строки, в некоторых областях проведены флеш-мобы агитирующие граждан участвовать в переписи населения, также была достигнута договоренность более чем с 90 крупными предприятиями страны (АО «Казпочта», АО «Пассажирские перевозки», «Казахтелеком», компания «Абди», компания «Фуд мастер», «Конфеты Караганды», и другие крупные предприятия) о размещении на их продукции логотипа переписи населения, привлечены общественные организации, такие как «Жасыл ел», Молодежный конгресс Казахстана и другие подобные организации. Также всем гражданам страны были отправлены SMS сообщения, где сообщалось о дате проведения переписи населения, для удобства граждан работал Call Center, куда могли обратиться все граждане по интересующим их вопросам переписи населения.

Специалисты Агентства организовали и провели специальный тренинг для журналистов «Вопросы освещения в СМИ развития демографических процессов и социально-экономической ситуации в РК». Эта тема была актуальной в связи с проведением Национальной переписи населения 2009 года. Было очень важно, чтобы журналисты не только сами понимали, но и максимально доступно и полно сумели проанализировать и донести всю полученную в ходе переписи информацию обществу.

По итогам переписи будут подготовлены справочники, сборники, пресс-релизы, пресс-выпуски, статьи и другие статистические и аналитические материалы, так же будут проведены пресс-конференции, брифинги где будут озвучиваться данные переписи населения.

Материалы переписи будут представлены широкому кругу пользователей, который включает: Администрацию Президента и Правительство, Парламент Республики, министерства, ведомства, агентства, местные исполнительные органы, государственные ВУЗы и библиотеки, международные организации, научно-исследовательские институты и т. п.

Интернет

Сайт Агентства Республики Казахстан по статистике www.stat.gov.kz становится одним из основных каналов распространения статистических данных. Сайт представляет посетителям статистику Казахстана и обеспечивает всех заинтересованных пользователей сети Интернет актуальной статистической информацией.

На сегодняшний день сайт ориентирован на интересы различных групп пользователей. На сайте публикуется подборка всех статистических материалов в разделах «Публикации», «Казахстан в цифрах». По каждой отрасли представлена информация по основным показателям за последний 5-летний период, динамические ряды более чем за 10 лет, оперативная информация, графический материал, методологические пояснения. В разделе «Публикации» в формате PDF размещаются статистические сборники и публикации. С 2009 года на сайте размещаются статистические бюллетени по 20 отраслям статистики, формируемые согласно Плану статистических работ.

В 2009 году внедрена информационная система «Электронная статистическая отчетность», позволяющая респондентам предоставлять статистическую отчетность в электронном виде с использованием электронной цифровой подписи. На текущий момент сбор статистической отчетности в электронном виде осуществляется по 8 формам. Для удобства респондентов на сайте размещено программное обеспечение для заполнения статистической отчетности в электронном виде. Для респондентов реализована возможность скачать электронные версии бланков форм статистической отчетности, сгруппированные по периодичности и дате представления и просмотреть «Статистический календарь», в котором отражены виды и сроки предоставления отчетов.

Ежегодно на сайте Агентства публикуется от 35 до 40 наименований пресс-релизов по различным отраслям статистики. За 2009 год подписано на электронную рассылку пресс-релизов с сайта 1460 пользователей.

Любой пользователь сайта может задать интересующие его вопросы, обратиться за консультацией в разделе «Блоги», а также принять участие в проводимых на сайте Интернет — конференциях и интерактивных опросах.

Таким образом, для обеспечения доступности статистических данных в этом году сделан акцент на распространение статистики в электронном виде: вся разрабатываемая статистика размещается на официальном сайте, также для пользователей, не имеющих постоянный доступ к Интернету, обеспечена возможность подписки к электронной рассылке статистической информации путем подачи заявки на электронный адрес statistika@stat.kz. Пользователь регулярно получает статистическую информацию в сроки выпуска публикаций согласно Плану статистических работ. Количество подписчиков на электронную рассылку статистических материалов в 2009 году увеличилось в 6 раз по сравнению с 2008 годом.

Публикации

В 2009 году Агентство по статистике выпустило 93 наименования публикаций тиражом 73 100 экземпляров.

Кроме того, была выпущена брошюра «Предпринимателям о борьбе с коррупцией», где представлена информация, направленная на предупреждение коррупционных правонарушений, в рамках реализации государственной программы борьбы с коррупцией на 2006-2010 годы.

С учетом международного опыта проводится постоянная работа по совершенствованию структуры и содержания статистических публикаций, улучшению общего дизайна и качества полиграфического исполнения.

В рамках процесса распространения статистических данных в 2009 году выполнено порядка 250 официальных запросов министерств и ведомств; ежедневно рассылается оперативная статистическая информация на бумажном носителе и в электронном виде. Кроме того, ежедневно ведется работа с пользователями — консультации, предоставление официально опубликованной статистической информации в электронном виде.

Удовлетворенность пользователей

В 4 квартале 2009 года Агентством Республики Казахстан по статистике проведен опрос пользователей статистической информации. В опросе приняли участие 1278 респондентов. Из них более 61% — представители государственных учреждений, по 13% — представители бизнес-структур и учебных заведений, более 12% — другие категории.

Большая часть пользователей удовлетворена объемом публикуемой информации (85,7% опрошенных).

Число пользователей, пользующихся сайтом Агентства и не использующих его, поделилось почти поровну (51,1% и 48,9% соответственно). Также в почти равных долях дана опрошенными оценка о наличии и отсутствии необходимой для них информации на сайте Агентства.

Полностью удовлетворены формой представления информации 44,4%. Считают необходимым больше представлять аналитическую информацию 47,1%.

Свыше 74% пользователей считают данные официальной статистики достоверными более чем на 75%. Из них полностью доверяют данным — 33,2%.

Наиболее удобным способом получения информации пользователи считают прямой доступ к базам данных, в том числе посредством Интернет. Так ответили 66,2% участников опроса.

Снижение статистической нагрузки на предприятия

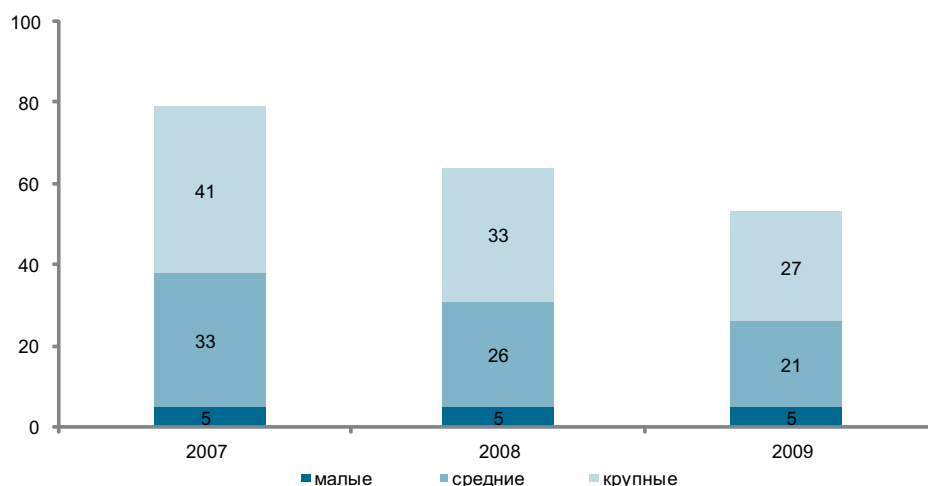
Основными способами получения данных являются проведение статистических наблюдений с использованием статистических форм по юридическим и физическим лицам, регистрация цен, интервьюирование населения и ведение статистических регистров. Основной проблемой в организации сбора данных являются высокая нагрузка на респондентов за счет недостаточного использования имеющихся административных данных, сложности форм и методологии обработки первичных данных по отдельным группам показателей. Кроме того, существует дублирование сбора аналогичных показателей различными государственными органами и недостаточное применение регистровых систем и выборочных наблюдений.

Агентство последовательно проводит курс на снижение нагрузки на предприятия. Внедрена служба «одного окна» для приема отчетности, совершенствуется статистический инструментарий, формы и методы сбора статистической информации, проводится работа по корректировке нормативно-правовой базы по статистике, интегрирующей производство статистики различными государственными органами в единую эффективную систему, расширяется взаимодействие с государственными органами в части обмена статистической информацией. В результате чего за последние годы наметились определенные шаги в снижении нагрузки на респондентов.

Ниже на графиках 1-4 представлены показатели мониторинга нагрузки на предприятия в 2007-2009 годах.

На графике 1 представлена динамика количества отчетов, представленных одним предприятием в среднем за год. Так, видно снижение числа отчетов по крупным предприятиям на 18,2 процентов и по средним на 19,2 процента.

График 1. Количество отчетов, представленных в среднем за год одним предприятием

Графики 2, 3, 4 показывают распределение субъектов малого предпринимательства, средних и крупных предприятий по количеству представленных отчетов за период 2007-2009 годы.

График 2. Распределение субъектов малого предпринимательства по количеству представленных отчетов

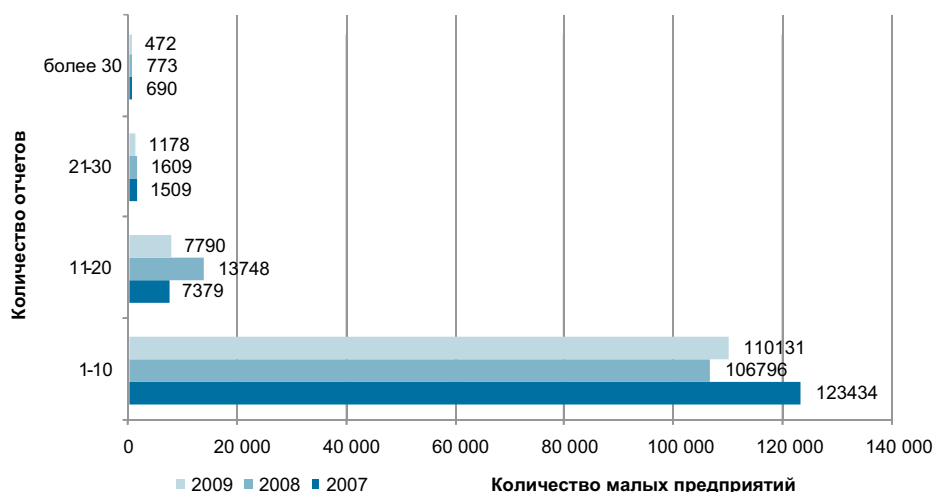

График 3. Распределение средних предприятий по количеству представленных отчетов

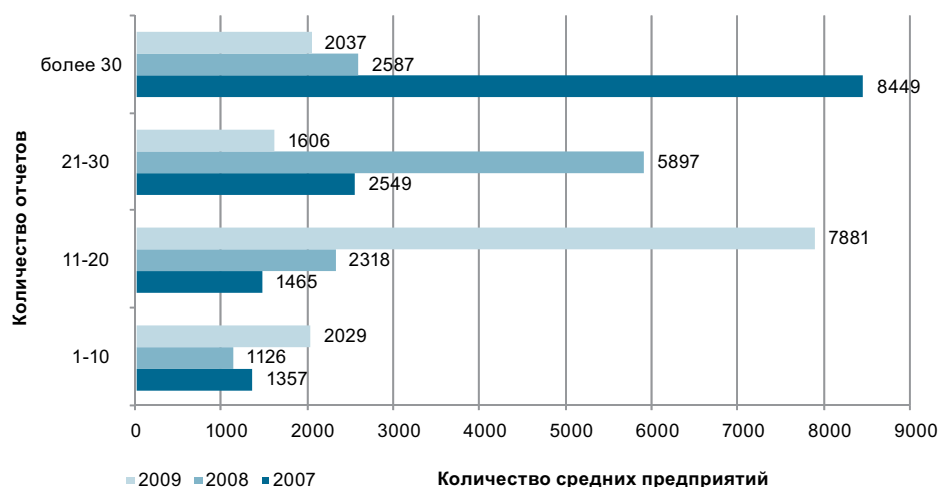
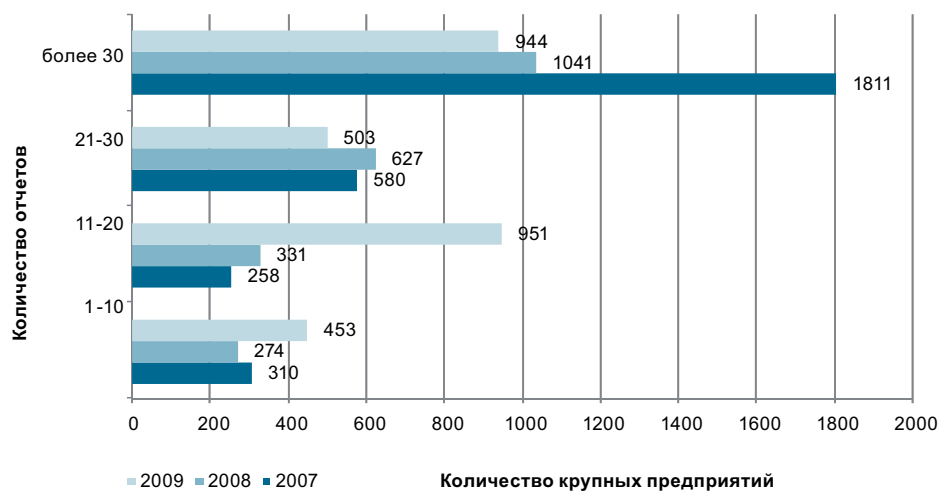

График 4. Распределение крупных предприятий по количеству представленных отчетов

Модернизация программ общегосударственных и ведомственных статистических наблюдений

Агентство по статистике в 2009 году продолжило работы по модернизации программ общегосударственных и ведомственных статистических наблюдений. Основной целью модернизации является снижение нагрузки на респондентов посредством сокращения Программ или количества показателей в них, использования новых информационных технологий. В результате проведенного в 2009 году анализа было сокращено количество программ общегосударственных статистических наблюдений до 170, по некоторым из них изменилась периодичность сбора данных: вместо ежемесячной отчетности — квартальная, вместо квартальной — годовая отчетность; в рамках снижения нагрузки на респондентов на 2011 год отменено 6 программ ведомственных статистических наблюдений.

В результате проведенной модернизации решены следующие проблемные вопросы: дублирование показателей в Программах и между Программами, трудоемкость заполнения, наличие громоздких таблиц, некорректность инструкций и так далее. Нормализованные Программы позволят определить значения в разрезе применяемых классификаторов и идентификаторов и формировать данные для их многомерного представления. Таким образом, в 2009 году модернизировано 130 программ общегосударственных статистических наблюдений и 1 программа ведомственного статистического наблюдения. Эффектом проведения работ по модернизации Программ станут: снижение нагрузки на респондентов; повышение качества статистических услуг; достоверность информации; удовлетворение потребности пользователей; модернизация и автоматизация статистических процессов (сбор, обработка, распространение и хранение данных); использование новых информационных технологий; интегрирование информационных систем; сокращение времени и финансовых затрат.

Проведение Национальной переписи населения

В рамках реализации постановлением Правительства Республики Казахстан от 28 ноября 2007 года № 1138 «О национальной переписи населения Республики Казахстан в 2009 году», была проведена перепись населения с 25 февраля по 6 марта 2009 года.

Организация и проведение переписи населения 2009 года осуществлялась в рамках Всемирной программы переписей населения и жилищного фонда 2010 года, в соответствии с международными стандартами, с учетом рекомендаций Статкомиссии ООН, ЕЭК ООН, Евростата и Статкомитета СНГ и других международных организаций.

Для проведения и получения итогов национальной переписи населения предшествовала большая подготовительная, организационная и методологическая работа.

В январе 2009 года осуществлялся соответствующий подбор состава переписных кадров. Основные ставки сделаны на лиц с высшим и средне-специальным образованием, на студентов, на преподавательский состав учебных заведений, которые намного быстрее других усваивали материал и более оперативно работали. Обучение их проводилось с практическими занятиями и тестированием.

Агентством к основной переписи было привлечено 83 362 человек. Каждый счетчик был обеспечен переписным инструментарием (бланки, инструкции, записные книжки) и до начала переписи населения счетчики обходили дома и проводили предварительный опрос населения. В период переписи по утвержденному плану графику обхода населения в течение 10 дней (с 25 февраля по 6 марта) счетчиками проведен опрос жителей. Тем лицам, кто по каким-то причинам не хотел впускать в дом счетчика, предлагалось прийти (оставлялись приглашения) на стационарный переписной участок, которые были созданы в каждом городе и селе. Были приняты меры по проведению переписи в госорганах, имеющих спецконтингент: МЮ, МВД, МО, МЧС, КНБ, а также в загранучреждениях МИД и в отдаленных населенных пунктах.

С целью проверки полноты и правильности учета населения в период с 7 по 16 марта проведен контрольный обход населения.

Агентством в соответствии с пунктом 14 Плана мероприятий проведения переписи населения Республики Казахстан, утвержденного постановлением Правительства Республики Казахстан от 28 ноября 2007 года № 1138, проводилась работа по обработке данных переписи населения.

Подготовлен и планируется к выпуску в начале 2010 года сборник «Краткие итоги переписи населения 2009 года», где будут отражены показатели населения республики по следующим позициям по состоянию на 25 февраля 2009 года:

- численность населения по регионам;
- численность населения по полу;
- численность населения по возрастным группам;
- численность населения по национальному составу;
- численность населения по родному языку;
- численность населения по степени владения языками;
- численность населения по вероисповеданию;
- численность населения по гражданству.

По всем этим признакам (позициям) по каждому разделу представлено распределение населения в разрезе регионов, по полу, по типам поселений (городское и сельское население).

Система менеджмента качества Агентства Республики Казахстан по статистике

В 2008 году в Агентстве успешно реализован проект по внедрению процессно-ориентированной модели системы менеджмента качества. В декабре 2009 года внешними аудиторами по итогам инспекционного контроля подтверждено соответствие системы менеджмента качества статистической деятельности Агентства требованиям национального стандарта СТ РК ИСО 9001-2001.

Основной целью внедрения системы определено улучшение качества статистического производства и максимальное удовлетворение потребностей пользователей статистической продукции.

В течение года проводились обследования удовлетворенности пользователей статистической информации, удовлетворенности персонала. Была проведена оценка деятельности структурных подразделений Агентства. Решения по итогам опросов легли в основу мероприятий по улучшению статистической деятельности.

Успешному развитию системы управления качеством способствовала работа внутренних аудиторов Агентства, которую высоко оценила сертифицирующая организация.

В дальнейшем планируется внедрение системы менеджмента качества в территориальных органах статистики.

II. ИТОГИ ВЫПОЛНЕНИЯ СТРАТЕГИЧЕСКОГО ПЛАНА АГЕНТСТВА РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН ПО СТАТИСТИКЕ НА 2009-2011 ГОДЫ

Стратегический план Агентства на 2009-2011 годы исполнен по основным пунктам.

Стратегическое направление 1. Институциональное развитие системы государственной статистики и развитие взаимодействия с поставщиками и пользователями статистических данных

Цель 1.1. Снижение нагрузки на респондентов за счет использования административных источников

Задача 1.1.1. Максимальное использование баз данных государственных органов для разработки стратегических показателей

Агентством разработаны проект Закона «О государственной статистике» и проект сопутствующего Закона «О внесении изменений и дополнений в некоторые законодательные акты Республики Казахстан по вопросам государственной статистики». Проекты Законов внесены в Мажилис Парламента. После одобрения на пленарных заседаниях Мажилиса Парламента РК проект закона «О государственной статистике» направлен на рассмотрение в Сенат Парламента.

В соответствии с мероприятиями по внедрению е-правительства, для обеспечения электронного обмена данными с государственными органами предусмотрено «Развитие е-статистики». В рамках развития е-статистики в 2009 году проведены работы по созданию 3 информационных систем (ИС «КЛАСС», ЭСО, ССР). На сегодня электронный обмен статистической информацией с государственными органами осуществляется через ИС «Интернет — портал».

В целях снижения нагрузки на респондентов в 2009 году проведена следующая работа:

— модернизировано 130 форм статистической отчетности; переработано (разработано новых) 129 инструкций к формам статистической отчетности; переработано (разработано новых) 28 методологических материалов (инструкция, указания, рекомендации и т. п.); отменены 26 форм общегосударственных статистических отчетов, собираемых от респондентов; исключены из статистической отчетности 34 дублирующих показателя;

— внедрена информационная система «Электронная статистическая отчетность» (ИС ЭСО). Для сдачи отчетов респондентами в электронном виде разработано и направлено во все регионы приложение ИС ЭСО по 8 формам. С применением электронной цифровой подписи отчиталось 517 респондентов по 8 формам, в том числе 276 респондентов через портал Агентства;

— работа по обеспечению доступа к административным данным. Проект Закона «О государственной статистике» (новая редакция) позволит достичь стратегической цели — снижение нагрузки на респондентов через доступ к административным данным. Сопутствующим проектом Закона «О внесении изменений и дополнений в некоторые законодательные акты Республики Казахстан по вопросам государственной статистики» вносятся изменения в 104 законодательных акта, в части уточнения определений и внесения дополнений по вопросам компетенции государственных органов.

Кроме того, проводилась работа по интеграции с существующими информационными системами государственных органов. На сегодня интегрировано 3 информационные системы Агентства и государственных органов: Государственный Реестр налогоплательщиков и объектов налогообложения (РНиОН), Государственная база данных «Юридические лица» (ГБДЮЛ), Интегрированная Налоговая Информационная Система (ИНИС). Для обеспечения дальнейшей интеграции с существующими информационными системами государственных органов проведена работа по согласованию порядка обмена данными в электронном виде и подписании совместных приказов о взаимодействии информационных систем с Налоговым Комитетом Министерства финансов Республики Казахстан, Министерством внутренних дел Республики Казахстан, с Агентством по информатизации и связи, с Министерством юстиции Республики Казахстан.

Цель 1.2. Достижение высокого уровня доверия данным официальной статистики

Задача 1.2.1. Расширение перечня услуг, оказываемых пользователям статистики, использование Интернет-портала, как источника информации, обеспечение обработки запросов в электронном виде (почта, он-лайн, подписка)

В 2009 году продолжено дальнейшее развитие Интернет-ресурса Агентства. Количество посещений Интернет-ресурса Агентства за год составило 25 тыс. единиц. Производилось размещение и актуализация статистической информации согласно срокам, установленным Планом статистических работ и по мере усовершенствования статистической методологии. В 2009 году на Интернет-ресурсе Агентства размещено 39 публикации 2009 года, а также все публикации 2008 года; 749 статистических бюллетеней; 316 экспресс-информаций; 203 пресс-релиза; 14 классификаторов. Ежедневно обновляется раздел «Новости». В разделе «Для респондентов» размещено 25 ед. табличного и графического материала, по мере переутверждения размещаются формы статистической отчетности. На постоянной основе согласно графику обновлялись динамические ряды, статистическая информация, графический материал и методология на государственном и русском языках, размещена страничка Национальной переписи населения Республики Казахстан.

Для обеспечения обработки запросов в электронном виде в 2009 году через Единую Систему Электронного Документооборота (ЕСЭДО) направлено 1302 ответа на официальные запросы пользователей, 552 ответа на вопросы пользователей и респондентов в разделе «Вопросы-Ответы» Интернет-ресурса Агентства по различным вопросам статистической деятельности, на вопросы направленные на электронный ящик Агентства с июля 2009 г. направлено 140 ответов, в государственные органы направлено 2230 электронных таблиц, в международные организации в электронном виде обработано и направлено 140 запросов, в том числе заполнено 105 вопросников, выполнена интеграция с Интернет-ресурсом в части предоставления программного обеспечения (ПО) ИС ЭСО для респондентов, обновлений ПО ИС ЭСО, а также отправки экспортированных данных респондентами из ИС ЭСО, с применением электронно-цифровой подписи для приема электронной статистической отчетности.

Для увеличения количества подписчиков на рассылку электронных статистических данных создана он-лайн подписка на пресс-релизы Агентства, на которую подписано 1388 подписчика. За год привлечено 934 новых подписчиков, на основе которых сформирована База данных подписчиков на электронную рассылку. Ведется работа по созданию системы электронной рассылки через Интернет-ресурс Агентства.

Стратегическое направление 2. Развитие статистической инфраструктуры и методологии

Цель 2.1. Обеспечить разработку показателей и постоянное развитие системы статистических показателей, включая внедрение системы статистического мониторинга целевых показателей развития государственных органов, а также показателей конкурентоспособности

Задача 2.1.1. Модернизация и развитие методологии разработки статистических показателей, внедрение новых статистических показателей

В 2009 году внедрено 7 новых статистических обследований, проведено 8 аналитических исследований по различным темам.

В рамках работы по обработке форм в электронном виде в 2009 году производилась обработка форм в электронном виде и ввод данных по 31 форме отчетности. ИС ЭСО внедрена во всех регионах Казахстана, выполнена установка ИС ЭСО на 57 рабочих станциях. Организован выездной обучающий семинар для региональных специалистов в трех кустовых центрах.

В целях модернизации ведомственных форм отчетности проведена работа по анализу ведомственных форм статистической отчетности для их дальнейшей оптимизации. Из 81 формы ведомственных статистических наблюдений используются отраслевыми департаментами Агентства и другими государственными органами — 48 форм. Ведется работа по переводу 33 форм ведомственных наблюдений в административный учет. В результате 6 статистических форм подлежат отмене и с 2011 года переводятся в административную отчетность.

Цель 2.2. Уточнение широкого перечня показателей, характеризующих общую численность населения, его распределение между городской и сельской местностью, по полу и возрасту, семейному положению, национальности, знанию языков, уровню образования, а также количества домашних хозяйств, источникам дохода, занятости и условиям жизни и состояния жилого фонда республики

Задача 2.2.1. Проведение Национальной переписи населения

В период с 25 февраля по 6 марта 2009 года проведена Национальная перепись населения Республики Казахстан 2009 года. По результатам подготовлен доклад «Предварительные итоги переписи населения РК 2009 года», озвученный Президентом РК Н. А. Назарбаевым на открытии III сессии четвертого созыва Парламента РК. В настоящее время проводится обработка данных переписи населения, которые будут опубликованы в течение 2010-2011 годов.

Цель 2.3. Снижение нагрузки на респондентов за счет упрощения форм и внедрения современных способов обработки данных

Задача 2.3.1. Модернизация форм и внедрение современных информационных технологий

Проведена работа по следующим направлениям:

— *Обработка форм в электронном виде*

Для обработки форм в электронном виде внедрена ИС ЭСО во всех регионах Казахстана. Ввод данных производится по 31 форме отчетности: 11 месячной, 10 квартальной, 10 годовой периодичностей. Для снижения нагрузки формы разбиты по областям. Для сдачи отчетов респондентами в электронном виде разработано и направлено во все регионы приложение ИС ЭСО по 8 формам.

— *Разработка 4 интегрированных информационных подсистем*

В рамках мероприятия проведены работы по разработке следующих информационных подсистем:

- 1) Информационная система «Распространение статистической и аналитической информации АРКС и его территориальных органов через единый Интернет-портал»;
- 2) Информационная система «Хранилище первичной статистической информации» (проведены подготовительные работы);
- 3) Информационная система «КЛАСС» — для ведения классификаторов и справочников, используемых в статистическом производстве;
- 4) Информационная система «Электронная статистическая отчетность» (ИС ЭСО) — внедрена во всех регионах Казахстана.

— *Регистровые системы*

Также Агентством проводились подготовительные работы по развитию следующих регистровых систем:

- 1) Информационная система «Регистр населения»;
- 2) Информационная система «Регистр социальной статистики»;
- 3) Информационная система по ведению сельскохозяйственного регистра;
- 4) Государственный статистический регистр.

Стратегическое направление 3. Развитие кадрового потенциала и международное сотрудничество

Цель 3.1. Достижение высокого уровня доверия данным официальной статистики, обеспечение развития статистики за счет повышения статистической грамотности пользователей статистической информации и высокого уровня квалификации сотрудников

Задача 3.1.1. Создание системы постоянного обучения использованию статистической методологии и современных способов обработки и анализа данных

В 2009 году, в рамках задачи повышения квалификации сотрудников Агентства, обучение прошли 2142 человек, из них — 756 обучившихся — сотрудники Агентства и 1386 — работники территориальных органов статистики.

Для повышения качества первичных статистических данных проводилось обучение респондентов. За год территориальными органами статистики обучено 56 101 респондентов.

В 2009 году Агентством проводилось обучение пользователей статистической информации. За год обучение прошли 1000 пользователей на уровне Агентства и 2000 пользователей на уровне областных департаментов статистики. Проведены обучающие семинары в Международной академии бизнеса. Проведено обучение представителей государственных органов, научно-исследовательских институтов, национальных холдингов, заинтересованных коммерческих структур по группам пользователей.

В рамках ежегодного участия в международных семинарах по основным сферам статистики в 2009 году 64 сотрудника Агентства приняли участие в 53 международных семинарах по вопросам статистики. В 2009 году Агентством проведено 3 международных семинара:

- Семинар-тренинг ЭСКАТО и ЕЭК ООН для интервьюеров по вопросам статистики лиц с ограниченными возможностями (31 августа — 4 сентября, г. Алматы);
- Международный семинар ЕЭК ООН и ЭСКАТО по дезагрегации показателей ЦРТ (5-8 октября, г. Астана);
- Международный семинар по распространению статистических данных совместно с ЭСКАТО, ЕЭК ООН (23-25 ноября, г. Астана).

Финансирование Агентства Республики Казахстан по статистике на 2009 год

(тыс. тенге)

Программа	Наименование	Уточненный план на 2009 год
001	Услуги по регулированию в области статистической деятельности и межотраслевой координации государственной статистики	3 777 070
002	Услуги по сбору и обработке статистических данных	1 200 128
003	Создание информационных систем органов государственной статистики	61 060
004	Прикладные научные исследования в области государственной статистики	61 673
006	Проведение национальной переписи	3 256 950
009	Услуги по распространению статистических данных	114 055
	Всего	8 470 936

III. СТРАТЕГИЧЕСКИЙ ПЛАН АГЕНТСТВА РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН ПО СТАТИСТИКЕ НА 2010-2014 ГОДЫ

Планы по совершенствованию деятельности Агентства Республики Казахстан по статистике в 2010 году

Стратегическим планом Агентства Республики Казахстан по статистике на 2010-2014 годы предусмотрены следующие стратегические направления:

1. Совершенствование статистической методологии и статистического инструментария;
2. Совершенствование работы с респондентами;
3. Совершенствование работы с пользователями статистической информации;
4. Повышение эффективности системы органов государственной статистики;
5. Получение международного опыта в области статистической деятельности.

В рамках выполнения Стратегического плана Агентства на 2010-2014 годы запланировано проведение в 2010 году следующих мероприятий:

- принятие Закона РК «О государственной статистике». Принятие Закона позволит достичь стратегической цели — снижение нагрузки на респондентов через доступ к административным данным (возможность использования при формировании статистики данных государственных органов — МФ, НБ, МТК, МСХ, МИТ, МТСЗН).
- дальнейшее снижение отчетной нагрузки на респондентов за счет уменьшения количества первичных статистических данных в статистических формах на 2%, перевода одного сплошного обследования на выборочный метод проведения;
- обеспечения взаимодействия с 5 существующими информационными системами государственных органов, внедрения 1 информационной подсистемы Агентства, электронного обмена данными с государственными органами в рамках е-статистики;
- расширение распространения статистической информации через Интернет-ресурсы Агентства за счет увеличения числа обращений пользователей статистической информации на интернет-ресурсы Агентства до не менее чем 120 тыс. ед.;
- внедрение 3 новых статистических наблюдений;
- проведение 5 аналитических исследований;
- внедрение и поддержка программного обеспечения по приему 53 статистических форм в электронном виде;
- внедрение не менее 40 новых статистических показателей;
- пересмотр 10 существующих статистических форм ведомственных статистических наблюдений, пересмотр 70 форм общегосударственных статистических наблюдений;
- выпуск 16 серий статистических сборников по итогам Национальной переписи населения;
- разработка регистра населения, ведение и актуализация 3 статистических регистров;
- мероприятия по обмену передовым опытом с зарубежными статистическими партнерами, в том числе проведение 1 международного семинара в Республике Казахстан, участие сотрудников в 50 международных семинарах в сфере статистики.

Свод бюджетных расходов Агентства Республики Казахстан по статистике на 2010-2012 годы

(тыс. тенге)

Программа	Наименование	2010 год	2011 год	2012 год
001	Услуги по регулированию в области статистической деятельности и межотраслевой координации государственной статистики	4 167 078	5 105 232	5 582 810
002	Услуги по сбору и обработке статистических данных	1 200 128	1 200 128	1 200 128
004	Прикладные научные исследования в области государственной статистики	18 792	18 792	18 792
006	Проведение национальной переписи	21 045		
007	Капитальный ремонт зданий, помещений и сооружений Агентства Республики Казахстан по статистике	27 391	27 200	27 200
008	Материально-техническое оснащение Агентства Республики Казахстан по статистике	13 713	29 025	29 025
009	Услуги по распространению статистических данных	118 033	127 476	137 674
	Всего	5 566 180	6 507 853	6 995 629

IV. ВЫПОЛНЕННЫЕ СТАТИСТИЧЕСКИЕ НАБЛЮДЕНИЯ И РАБОТЫ ПО ОТРАСЛЯМ СТАТИСТИКИ

СТАТИСТИКА НАЦИОНАЛЬНЫХ СЧЕТОВ

Для получения оперативной оценки текущего развития экономики ежемесячно проводились расчеты краткосрочного экономического индикатора, основанные на изменении индексов физического объема выпусков по базовым отраслям: сельское хозяйство, промышленность, строительство, торговля, транспорт и связь. Данные публиковались в ежемесячном журнале «Социально-экономическое развитие Республики Казахстан». В соответствии с Постановлением Правительства Республики Казахстан от 3 февраля 2009 года № 105 «О порядке проведения оперативного мониторинга социально-экономических показателей» данные также размещались в системе оперативного мониторинга, созданной для Министерства экономики и бюджетного планирования Республики Казахстан.

В целях получения оперативной годовой оценки Валового внутреннего продукта (ВВП), основанной на уточненных квартальных данных, проведена работа по расчетам ВВП методом доходов. Квартальный цикл уточнений позволяет учесть дополнительные данные для того, чтобы улучшить качество и увеличить полноту оценок ВВП.

Проведено единовременное обследование некоммерческих организаций, обслуживающих домашние хозяйства (НКООДХ). В результате проведения этого наблюдения получены подробные данные о производственно-финансовой деятельности НКООДХ, позволяющие формировать национальные счета по сектору НКООДХ.

Для совершенствования построения Системы национальных счетов проведена работа по модернизации отраслевых форм статистической отчетности. В результате этого показатели финансовых потоков по счетам финансовых активов и пассивов предприятий позволят формировать качественные показатели финансового счета по сектору нефинансовых корпораций. Улучшение качества вспомогательного счета туризма станет возможным благодаря получению более полной информации о расходах посетителей на туристские продукты в разбивке по видам туризма и категориям туристов, а также усовершенствованию показателя расходов посетителей внутреннего туризма на услуги в области культуры.

СТАТИСТИКА ПРОИЗВОДСТВА

Для информационного обеспечения реализации антикризисных мер введено ежемесячное статистическое наблюдение «Основные показатели финансово-хозяйственной деятельности предприятия», а также новый статистический показатель «Объем отгруженной продукции по государственным закупкам и закупкам национальных компаний».

Ежемесячно проводится Мониторинг по казахстанскому содержанию крупнейших промышленных предприятий горнодобывающей и обрабатывающей промышленности. Разработан и публикуется ежемесячный бюллетень, содержащий информацию об основных показателях финансово — хозяйственной деятельности, а также задолженности по заработной плате работникам крупных и средних предприятий.

Для формирования статистической информации об использовании производственных мощностей переработано и внедрено статистическое наблюдение «Баланс производственных мощностей».

В целях внедрения новых показателей по статистике энергетики проведено выборочное обследование предприятий по энергосодержанию используемого топлива. По итогам обследования получены отечественные коэффициенты пересчета натурального топлива в условное.

СТАТИСТИКА УСЛУГ

В 2009 году внедрено 30 показателей, характеризующих современный уровень развития телекоммуникаций, инфраструктуру, принадлежащую индивидуальным предпринимателям, работающим в сфере торговли, объем электронной торговли и торговли по платежным карточкам, уровень энергоемкости ВВП, объемы услуг самоорганизованного туризма.

В рамках развития системы государственных классификаций, с целью внедрения в 2010 году новой редакции Общего классификатора видов экономической деятельности и Классификатора продукции по видам экономической деятельности пересмотрены ведомственные классификаторы:

- СНТВУТ — статистическая номенклатура товаров по видам услуг торговли;
- СКУ — статистический классификатор услуг (по статистике транспорта, связи и услуг);
- СНДУТ — статистическая номенклатура видов деятельности и услуг в области туризма.

Осуществлен переход на новую методологию сбора статистических данных, обеспечивающую снижение нагрузки на респондентов.

Разработаны и пересмотрены методические положения по статистике науки и инноваций, информационно-коммуникационным технологиям, коммерческих услуг, транспорта и связи, топливно-энергетического баланса, балансов ресурсов и использования.

В целях использования данных административных источников и совершенствования статистики транспорта с учетом международной практики, в 2009 году совместно с Министерством внутренних дел Республики Казахстан проводилась работа по обеспечению идентичности атрибутов базы автотранспортных средств и статистического регистра. Данная работа позволит создать регистр автотранспортных средств, необходимый для проведения выборочных обследований по статистике транспорта.

По статистике сферы услуг в 2009 году проведено 5 новых обследований. Так, в целях формирования более полного объема туристских потоков было дополнительно проведено обследование в сфере самоорганизованного туризма. Для снижения нагрузки на респондентов и для разработки показателей Вспомогательного счета туризма в соответствии с рекомендациями Всемирной Туристской Организации разработана анкета выборочного обследования туристов в аэропортах, железнодорожных вокзалах, в местах отдыха. В рамках внедрения международных стандартов по краткосрочной статистике предприятий проведено новое обследование по деятельности торговых предприятий. В целях повышения качества показателей в сфере ненаблюдаемой экономики проведено единовременное обследование индивидуальных предпринимателей, осуществляющих торговую деятельность. Для формирования информации о состоянии товарных рынков проведено статистическое обследование всех субъектов рынка строительных материалов.

СТАТИСТИКА ЦЕН

В 2009 году согласно Плану статистических работ выполнено 21 ежемесячное, 2 ежеквартальных, 3 полугодовых статистических наблюдений за ценами и одно на годовой основе.

В течение года осуществлялись работы по внедрению в статистическую практику нового наблюдения за ценами на продукцию и услуги рыболовства и аквакультуры. Разработана «Методика построения индекса цен на продукцию и услуги рыболовства и аквакультуры», в основу которой положены стандарты и рекомендации «Руководства по индексу цен производителей: теория и практика» (издано МОТ, МВФ, ОЭСР, ЕВРОСТАТ, ООН, Всемирный банк), адаптированные с учетом особенностей экономики республики и обследуемого вида экономической деятельности. Утверждена форма государственной статистической отчетности

1-ЦП (рыба) и инструкция по ее заполнению, определен перечень предполагаемых к обследованию базовых предприятий, проработана технология получения и обработки первичных данных, подготовлены макеты выходных таблиц и публикаций для пользователей.

СОЦИАЛЬНАЯ И ДЕМОГРАФИЧЕСКАЯ СТАТИСТИКА

В 2009 году по социально-демографической статистике было выполнено 18 наблюдений, выпущено 42 статистических бюллетеня. Осуществлен выпуск 6 отраслевых статистических сборников.

Внедрено по статистике образования более 20 показателей, большая часть которых характеризуют компьютерную оснащенность, наличие интерактивного оборудования и технического состояния учебных зданий.

Также большое внимание было уделено внедрению новых показателей в формах по статистике высшего и послевузовского образования, в соответствии с изменениями в Законе РК «Об образовании»; в частности были расширены показатели, отражающие покупку образовательных услуг в высших учебных заведениях за счет средств предприятий, а также населения; внедрены показатели, отражающие качественный состав профессорско-преподавательского состава, с распределением по полу и возрастной группировке и др.

В целях реализации Государственной программы молодежной политики на 2010-2014 годы проведена аналитическая работа «Анализ социально-демографического положения молодежи в РК», а также в рамках реализации Стратегии гендерного равенства в Республике Казахстан уделялось внимание расширению показателей гендерной статистики в аналитической записке «Анализ развития гендерного равенства в РК». За 2009 год проведены следующие аналитические работы: «Анализ о естественном движении населения Республики Казахстан за 1999-2008 гг.», «Анализ социально-демографического положения детей в РК», «Анализ текущего учета миграционных процессов в РК», «Анализ брачного состояния в РК», «Анализ рождаемости в РК», «Анализ развития гендерного равенства в РК».

Кроме того, принято участие в проекте StatCapCA (ЕЭК ООН, ЭСКАТО) по повышению статистического потенциала стран Центральной Азии, в рамках которого большое внимание уделяется поддержке создания статистики инвалидности в странах-участниках.

В рамках Плана статистических работ на 2009 год было проведено выборочное пилотное обследование по статистике инвалидности в Акмолинской, Восточно-Казахстанской, Западно-Казахстанской областях и г. Алматы. Основной целью вышеуказанного обследования является апробирование международного вопросника по инвалидности.

СТАТИСТИКА ТРУДА И ОБСЛЕДОВАНИЯ ДОМАШНИХ ХОЗЯЙСТВ

По статистике труда для оперативного отражения ситуации на рынке труда в условиях кризиса, разработана и внедрена ежемесячная форма отчетности «Приложение 1 к форме 1-Т «Отчет по труду». По результатам полученных данных формируется информация о движении работников (о количестве принятых и уволенных), численности работающих в режиме сокращенной рабочей недели или неполного рабочего дня, а также находящихся в отпусках без сохранения заработной платы или с частичной оплатой труда. Кроме того, на основе полученных данных проводится ежемесячная оценка уровня скрытой безработицы.

В рамках реализации Плана статистических работ на 2009 год проведена работа по двум пилотным проектам: разработаны задания на доработку к действующим заданиям, в части расширения показателей по неформальной занятости населения и расчета индекса стоимости труда.

По статистике уровня жизни с 2009 года осуществлен переход на выборочное обследование домашних хозяйств по уровню жизни с 3000 на 12000 в квартал. Переход на расширенную сеть обследуемых домашних хозяйств обеспечивает репрезентативность квартальных данных на уровне регионов.

В 2009 году на основе соглашения между Правительством Республики Казахстан и Всемирным Банком в рамках программы совместных экономических исследований закончена работа над проектом «Оценка бедности». В результате реализации проекта актуализирована Анкета U-003 «Уровень жизни. Причины и условия бедности. Оценка благосостояния». В ходе модернизации, в Анкету были введены дополнительные блоки вопросов касательно миграции, занятости, жилищных условий и субъективной оценки благосостояния населения в условиях нестабильной экономической ситуации. По данным проведенного обследования опубликован статистический бюллетень «Уровень жизни. Причины и условия бедности. Оценка благосостояния» и выпущен пресс-релиз «Субъективная оценка уровня жизни населения в 2009 году».

В рамках модернизации и пересмотра методологии проведения выборочного обследования домашних хозяйств по уровню жизни проведена работа с Министерством экономики и бюджетного планирования Республики Казахстан по включению заявки Агентства в Программу совместных экономических исследований на 2010 год. Заявленное Агентством мероприятие по построению новой выборки домохозяйств и пересмотру основного инструментария обследования было поддержано и включено в перечень приоритетных проектов, запланированных к реализации в 2009-2010 годах.

V. СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОЙ БАЗЫ В СФЕРЕ СТАТИСТИКИ

В соответствии с Планом законопроектных работ Правительства Республики Казахстан на 2009 год, утвержденным постановлением Правительства Республики Казахстан от 18 февраля 2009 года № 184 Агентством Республики Казахстан по статистике были разработаны проекты Законов Республики Казахстан «О государственной статистике» (новая редакция) и «О внесении изменений и дополнений в некоторые законодательные акты Республики Казахстан по вопросам государственной статистики», которые рассматриваются в Парламенте Республики Казахстан.

Законопроект преследует следующие цели:

Первая цель — это разграничение статистической и нестатистической деятельности. Статистическая деятельность осуществляется уполномоченным органом, государственными органами и Национальным банком в рамках Плана статистических работ. Нестатистическая деятельность осуществляется государственными органами в рамках реализации стратегических, регулятивных, реализационных или контрольных функций. То есть любые данные, собираемые в рамках этих функций административными источниками — административные данные. Это делается для обеспечения доступа ко всем административным данным административных источников и снижения отчетной нагрузки респондентов. Тем самым решается ряд вопросов:

- снижается нагрузка на респондентов за счет исключения из статистических форм показателей, собираемых административными источниками, что, соответственно, приведет к сокращению количества статистических форм;
- упорядочивается вся отчетность всех государственных органов. В целях обеспечения единой государственной политики в области государственной статистики все формы, по которым собираются административные данные, будут проходить согласование в уполномоченном органе в области государственной статистики;
- повысится качество статистики;
- ускорится ввод и обработка данных;
- внедрится безбумажная технологии производства за счет получения доступа к электронным базам данным.

Вторая цель — закрепление основных принципов официальной статистики Организации Объединенных Наций, тем самым закон приводится в соответствие с международными требованиями.

Третья — закрепление гарантий конфиденциальности и защиты первичных статистических данных, что позволит повысить качество статистических данных через повышение доверия к органам статистики. Так, законопроектом определено использование первичных статистических данных исключительно в статистических целях (для производства статистической информации).

Четвертая цель — четкая регламентация статистической деятельности: рассмотрены все этапы статистической деятельности, начиная от планирования и формирования статистической методологии, заканчивая распространением статистической информации.

Пятая цель — запрет на вмешательство в работу респондентов по формированию первичных статистических данных, что позволит ограничить вмешательство органов государственной власти в получение более достоверных данных.

Шестая цель — установление персональной ответственности сотрудников всех органов, входящих в систему органов государственной статистики за утрату, незаконное разглашение, распространение, продажу первичных статистических данных.

Сопутствующие поправки в законодательство по вопросам государственной статистики направлены на обеспечение эффективной деятельности уполномоченного органа в области государственной статистики, государственных органов и Национального банка, проводящих статистические наблюдения.

VI. МЕЖДУНАРОДНОЕ СОТРУДНИЧЕСТВО

Сотрудничество Агентства Республики Казахстан по статистике реализуется на многостороннем и двустороннем уровнях с международными организациями (Статистическая Комиссия ООН, Европейская Экономическая Комиссия ООН, Организация Экономического Сотрудничества и Развития, Евростат, Турецкое агентство международного сотрудничества, Статистический комитет СНГ и другие) и национальными статистическими офисами (Норвегия, Канада, Италия, Германия и другие).

В 2009 году Казахстан избран на посты вице-председателя в Бюро Комитета по статистике Экономической и социальной комиссии для Азии и Тихого океана (ЭСКАТО) до 2011 года, председателя рабочей группы по статистике Специальной программы ООН для Центральной Азии и Азербайджана (СПЕКА) до 2012 года, а также сопредседателя Совета глав статистических служб СНГ.

Продолжается взаимовыгодное сотрудничество с Норвегией, Германией. Казахстан включен в состав рабочей группы ЭСКАТО по совершенствованию экономической статистики, является пилотной страной по статистике нетрудоспособности Вашингтонской рабочей группы.

В 2009 году Казахстан принял участие во встрече по «Своевременным оценкам экономических тенденций» в Оттаве, Канада.

Казахстан выступил соавтором с Японией проекта резолюции по сотрудничеству в области статистики по Азиатско-тихоокеанскому региону 65-ой сессии на уровне министерств ЭСКАТО.

Международные семинары и конференции. За 2009 год 64 сотрудника центрального аппарата и территориальных подразделений Агентства приняли участие в 53 международных мероприятиях, в т. ч.:

- в рабочем совещании Статистической комиссии ООН и Европейской экономической комиссии ООН по коммуникациям и распространению статистики, Польша, 13-15 мая 2009 г.;
- в практическом курсе Международного агентства по сотрудничеству Республики Корея и Статистического тренинг института, Южная Корея, с 25 мая по 4 июня 2009 г.;
- в обучающем семинаре Статистического центра Ирана и Организации экономического сотрудничества «Применение геопространственной информационной системы (ГИС), Иран, 19-22 апреля, 2009 г.;
- в работе экспертной группы «Таможенное администрирование и статистика», Россия и Беларусь, июнь — ноябрь 2009 г.;
- в работе рабочей группы и региональном семинаре Всемирной Туристской Организации, Австрия, 29-30 июня 2009 г.;
- в международном учебном семинаре «Развитие регионального плана действий для улучшения экономической статистики в странах Азии и Тихого океана», Иран, 17-20 мая 2009 г.;

- на курсах Венского института МВФ «Статистика государственных финансов», Австрия, 16-27 февраля 2009 г.;
- в научно-практическом семинаре по статистике лесной продукции ФАО/ЕЭК ООН, Россия, февраль 2009 г.;
- в работе международной конференции молодых ученых «К инновациям через науку и технологии», КНР, 1-15 сентября 2009 г.;
- в заседании Комитета по статистике Экономической и социальной Комиссии для Азии и Тихого океана, Таиланд, 4-6 февраля 2009 г.;
- в заседании Совета руководителей статистических служб стран-участниц СНГ, Россия, 23-24 ноября 2009 г.;
- в заседании Статистической Комиссии ООН, США 20-27 февраля 2009 г.

В 2009 г. проведено 3 международных семинара:

- Семинар-тренинг ЭСКАТО и ЕЭК ООН для интервьюеров по вопросам статистики лиц с ограниченными возможностями (31 августа — 4 сентября, г. Алматы);
- Международный семинар ЕЭК ООН и ЭСКАТО по дезагрегации показателей ЦРТ (5-8 октября, г. Астана);
- Международный семинар по распространению статистических данных совместно с ЭСКАТО и ЕЭК ООН (23-25 ноября, г. Астана).

Визиты зарубежных экспертов. В отчетном периоде в Агентстве организовано 11 визитов представителей зарубежных организаций, в том числе:

- встреча с Чрезвычайным и полномочным послом Республики Польша в Казахстане г-ном Павлом Чеплак по вопросам сотрудничества;
- встреча с исследователем Университета Висконсина, США, Мишеллем Гуйлло по вопросам детской смертности;
- миссия IT-эксперта Статистики Норвегии в рамках проекта по таблицам ресурсы — использование, Ханса Лангва;
- миссия эксперта Евростата в рамках проекта по автоматизации ВВП, Пьера Ардени;
- миссия эксперта ЮНФПА по переписи населения, Ауры Александреску;
- миссия экспертов Норвегии, Вибекке Нильсен, Лив Симпсон по вопросам сотрудничества в рамках проекта, а также по таблицам ресурсы — использование;
- миссия эксперта из Статистики Германии, Людвиг Уаллахера по вопросам статистики коммерческих услуг;
- встреча с делегацией Азиатского Банка Развития по вопросам пре-

доставления информации по социально-экономическому положению в РК.

Предоставление данных в международные организации. В 2009 году Агентством обработано и направлено в адрес международных организаций и зарубежных институтов 140 запросов, в том числе:

- Конференция ООН по торговле и развитию (ЮНКТАД) — информация по использованию ИКТ предприятиями и сектору ИКТ;
- Институт статистики ЮНЕСКО — информация по уровню образования, данные по владению языками;
- Статкомитет СНГ — данные по отраслям статистики;
- Организация ООН по промышленному развитию (ЮНИДО) — вопросник по общей промышленной статистике 2007;
- Международный валютный фонд — ежемесячные и ежеквартальные данные;
- Статотдел ООН — данные для Ежемесячного статистического бюллетеня, ежемесячные данные по нефти в рамках СИОДН (JODI), данные для Демографического ежегодника;
- Международная группа по изучению меди — ежемесячные данные;
- Международная организация труда (МОТ) — вопросник по статистике труда 2008;
- Международное энергетическое агентство — ежеквартальные данные по ценам, данные по внешней торговле;
- Международный союз по электросвязи — вопросник по использованию ИКТ домашними хозяйствами 2008;
- Всемирная туристская организация (ЮНВТО) — вопросник по статистике туризма 2008.

Также, получены методологические материалы по статистике труда, домашних хозяйств, энергоемкости, по телефонным обследованиям CATI, а также по разработке учебных материалов для тренинг-центра от статистических служб Канады, Дании, Норвегии, Международного Энергетического Агентства, Международной Организации Труда.

Международные договора. В 2009 году проведены работы по заключению меморандумов о взаимопонимании по сотрудничеству в области статистики с Евростатом, Корейской статистической службой, Статистическим Бюро Литвы. В настоящее время проекты договоров находятся на согласовании у контрагентов.

СТРУКТУРА АГЕНТСТВА РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН ПО СТАТИСТИКЕ ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ СТАТИСТИКА АГЕНТТІГІНІҢ ҚҰРЫЛЫМЫ

